Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-hээ гарана | № 200 (17023) | 1985 оной августын 30, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

ТАРЯА ХУРЯАЛГА 85

20 ҮДЭРТЭ ДҮҮРГЭХЭ

Ороohото ургамалнуудые хуряаха харюусалгатай үдэрнүүд Хориин районой ажахынуудта эхилбэ. Хасууртайн совхозой механизаторнууд таряа хуряалгада түргэс бэлэдхэлтэй. КПСС-эй гэшүүн Алексей Васильевич Литвиненкын хүтэлбэрилдэг хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ байhан тракторно-таряан ажалай бригада намарай хүдэлмэриие саг болзортонь үнгэргэхэ, таряа хуряалга дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ гэжэ шиидэнхэй.

Совхозой түрүү комбайнернууд Федор Сергеевич Катаев, Алексей Георгиевич Шестаков «СКД-6» түхэлэй хоёр комбайнаар 150 гектарай хара таряа баал болгон унагаажа захалаа.

Ажахын комбайнернууд ороohото ургамалнуудые хүдэлмэриин 20 үдэрэй туршада хуряахаар хараална. Эндэ хамта дээрээ 11 комбайн үглөөнhөө hүниин хоёр час болотор хүдэлгэгдэнэ.

— Манай совхоздо дүршэлтэй механизаторнууд олон. Тэдэнэй тоодо Юрий Степанищев, Федор Казазаев, Анатолий Кожевников, Алексей Савватеев гэгшэд оролсоно. Байгша ондо ургаса яhала hайн. Гектар бүриhөө дунда зэргээр 20 центнерhээ бага бэшэ ороohо таряа суглуулжа абахабди, — гэжэ совхозой парткомой секретарь Сергей Занабазарович Сажинова манда хөөрэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: комбайнернууд Федор Казазаев (зүүн гарhаа), Алексей Шестаков; хара таряан баал болгон сабшагдана.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

Багуловай бригадада

«Победа» колхозой суута бригадир, Буряадай комсомолой шангай лауреат Владимир Багуловай бригадынхид шэнэ ургасынгаа таряае хадажа эхилэнхэй.

Жаткануудтай 4 комбайн хүдэлжэ, эдэ үдэрнүүдтэ 300 шахуу гектарта горох, ешмэзн, шэниисэ баал болгожо унагаагаа. Таряа хадалгын звеное хүтэлбэрилдэг үнинэй механизатор А. П. Самокрутов иигэжэ хөөрэнэ:

— Мүнөө жэлдэ таряанай ургаса hайн. Хура бороогой орожо hаатуулаагүй hаань, бидэшье хүдэлжэл мэдэхэ гээшэбди. Иимэ таряае хадаха, хуряахада урматай ха юм. Намтай суглаа минии нэрэтэ залуухан хүбүүн Александр Самокрутов хүдэлдэг. Тэрэ СПТУ дүүргээд, эсэгын мэргэжэл халан абаа юм. Ороодосотой бэрхэ хүбүүн даа. Нёдондо хуряалгын манай агрегат 4100 центнер таряа сохёо hэн. Энэ жэлдэ тэрээнhээ үшөө ехэ таряа сохихо хүсэлтэйбди.

Энэ бригадада бүхыдөө 1400 гектарта ороohо таряан хуряагдаха юм. Хамта 8 комбайн хүдэлхэ байна. Тэдэнь хуу hайнаар заhабарилагданхай. Ороohоной гэзгдэхэгүйгөөр нүхэ hүбэнүүдынь шэглэгдэнхэй. Түрүүн хадагдаhан зарим бааль сохигдожо, 400 гаран центнер шэнэ ургасын ороohон тоог дээрэ буулгагдаа.

— Бүхы техникээ, хүсээ зүбөөр хубаарилан, хадалга хуряалга хоёрой хоорондо заб hар гаргангүй, сохигдоhон ороohоёо дарэ сэбэрлэжэ, хатаажа, гүрэндэ тушааха, үрэhэ хүрэнгэдэ хааха хүдэлмэри жэгдэрэ ябуулхые оролдохобди, — гэжэ бригадир В. Багулов хөөрэнэ.

Л. ЛУГОВСКОЙ.

Бэшүүрэй район.

ХЭЗЭЭ ХЭЗЭЭНЭЙХИЬЭЭ ЭМХИТЭЙГЭЭР

Хүнүүдэй үнэн зүрхэнhөө оролдожо хэhэн ажал ашала хөзөөшье харюулдаг гээшэ ааб даа. hүүлэй жэлнүүдтэ манай совхозой тракторно-таряан ажалай хоёрдохи бригадынхид (бригадирынь Д. Б. Гомбоев) бүхы хүдэлмэрээ саг соонь, hайн шанартайгаар бүтэхэ, илангаяа газараа зүбөөр элдүүрилдэг болохо талаар ехэ оролдолго гаргана гэжэ хэлэхээр. Жэшээнь, хабарай тарилгые эгээл таатай болзорто hайнаар үнгэргэдэг. Эрхим шанартай үрэhэн тарилгана.

Эдэ бүгэдын ашаар нёдондо энэ бригада таряалангай гектар бүриhөө 16,8 центнер ургаса хуряажа, район соогоо мүрысөөндэ нэгэдэхи hуури эзэлээ hэн. Тиигэжэ үнэн зүрхэнhөө оролдоод байбал, манай эндэхи Дунда Худанай элhэлиг хүнгэн хүрьhэтэй гүбээнүүдэй таряалан дээрэhээ элбэг баян ургаса абажа болохо гэжэ элитээр харуулаа.

Байгша ондошье тус бригадын таряалан дээрэ яhала hайн ургаса эдэшэжэ байна. Мүнөө бүри эртэ тарилгаhан зарим полинуудай ургасые амяарлан хадахаар болохой. Тиимэhээ августын 25-hаа хойшо бригадын хэдэн комбайн таряагаа сабшажа эхилбэ.

Ойрын үдэрнүүдтэ совхозой нэгэдэхи бригада таряандаа жэгдэрэн орохонь.

Энэ жэлдэ манай ажахыда 2220 гектарта таряан хуряагдаха байна. Өөhэдынгөө арга боломжые, таряанайнгаа ургасые хаража үзөөд, ажахын бригаданууд энэ жэлдэ бүхыдэнь 22,5 мянган центнер ороohо сохижо абаха, ерэхэ жэлэй тарилгада 7000 центнер үрэhэ бэлдэхэ, үшөө 2650 центнер таряа гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидээ.

Таряа хадалга, хуряалга дээрэ ажалай эмхидхэлэй гүрүү онол арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Тусхайлбал, совхоздо таряа хуряалга-зөөлгын хоёр комплекс эмхидхэгдэнхэй. Комплекснуудые бригадирнууд А. А. Родионов, Д. Б. Гомбоев гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Хадалга-хуряалгын агрегат бүхэндэ дүршэл шадабари сэхэтэй механизаторнууд табигдаа. Үдэр бүхэндэ хэды гектарай таряан хадагдахаб, хуряагдахаб, ороohонинь хайн гээд зөөгдхэб, сэбэрлэгдэб, таряалангай hолоомо суглуулжа абаха, намарай наар хахалха худэлмэри яажа эмхиндхэгдэхэб гэжэ хуу нарнаар бодомжологдоо, түсэблэгдөө.

Жэшээнь, ургаса баал болгон хадалгада 6 комбайн хүдэлнэ. Агрегат бүхэн халаан соо hаадгүй худэлгэгдэжэ, сүүдхэдэ 24 гектар таряа хадаха байна. Тиигэжэ шадаа hаань, худэлмэриин 14 үдэр соо 1841 гектарай ургаса сабшагдаха ёhотой. Баал суглуулжа сохилго дээрэ 8 комбайн табигдажа, тэдэнэрэй түс тустаа үдэрэй 20 гектар хуряагаа hаань, тэрэ 1841 гектарай баалнууд худэлмэриин арбан үдэрэй, туршада абтаха болоно. Тиихэдэ саада тээнь үлэhэн 300 гаран гектар таряамнай 3 үдэр соо комбайнуудаар сэхэ хуряагдаха ушартай.

Манайда жэл бүхэндэ үндэр бүтээсэ түйладаг комбайнернууд олон. Нёдондо комбайнер Владимир Дашидоржиев 7071 центнер ороohо сохижо, районойнгоо чемпион болоhон юм. Нүгөөдэ бэрхэ комбайнер Вандан Гомбожапов 6000 гаран центнер таряа сохиhон байна. Эдэнэр байгша ондошье үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулха ёhотой.

Таряа хуряалгын худэлмэриин шанарые саг үргэлжэ шалгажа байха арадай хиналтын постнууд комплекс бүхэндэ бии болгогдонхой. Мүн тэндэ партийно-комсомолой бүлэгүүд байгуулагдаа.

Энэ жэлдэ таряа хуряалга дээрэ худэлэгшэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гурим шэнээр зохёогдоо. Тусхайлбал, нёдондоойхитой жэшээлбэл, урмашуулгын шангуудай хэмжээн хоёр дахин ехэ болгогдоо. Мүрысөөнэй дүн табан хоног бүхэндэ согсологдожо байха юм. Ургаса амяарлан хадалга дээрэ худэлхэдөө халаан соо 30 гектарhаа дээшэ сабшаhан агрегадта Улаан туг, 60 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан үгтэхэ байна. Баал хуряажа сохиходоо, халаан соо 20 тоннohоо бага бэшэ таряа бункертаа оруулhан комбайнер 80 түхэригөөр шагнагдаха ёhотой.

Хуряалгын эсэсэй дүнгүүдые гаргахада, бүхыдэнь 5000 центнерhээ бага бэшэ таряа сохиhон агрегадай комбайнернуудта чемпионой нэрэ зэргэ олгогдохо, совхозой дирекци, партком болон рабочкомой Хүндэлэлэй грамота, СССР-эй ВДНХ ошохо путёвко барюулагдаха, үшөө 200 түхэригэй шан үгтэхэ юм.

Тэрэшэлэн таряа зөөлгэ, сэбэрлэлгэ, hолоомо суглуулга, намарай наар хахалалга дээрэшье худэлhэн хүнүүдые бүтээсэ ехэтэй ажалайнь түлөө урмашуулха хэмжээнүүд хараалагданхай.

Газар дээрээ ургуулагдаhан ургасые гээлтэгүйгөөр, богони болзорто хуряажа абахын түлөө совхозой ажалшад бүхы хүсэсэ элсүүлэн худэлхэ байна.

Ц-Д. ЛОДОЕВ,
Хэжэнгын районой Худанай совхозой ахамад агроном.

ТҮРҮҮШЫН ГЕКТАРНУУД

ҮДЭР хоногой үнгэрхэ бүри таряалан, сабшалан дээрэхи худэлмэриин эрнэ улам шангадажа байна. Мүнөө үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын үшөө дүүргэгдээгүй байхада, таряа хадалга, хуряалга эхилбэ.

Ажахы соогоо эгээн түрүүлэн үнинэй механизатор Александр Постниковой хүтэлбэрилдэг звено таряагаа хадажа захалаа. Түрүүшын үдэрhөө гурбан комбайн эртын хара таряа, шэниисэ амяарлан хадана. Даб дээрэ 150 гектар ургаса баал болгогдоо.

Энэ жэлдэ манай эндэ таряанай ургаса яhала hайн. Нүхэр Постниковой звено түсэбэй ёhоор бүхыдэнь 9,5 мянган центнер таряа сохихо байhан hаа, арга боломжоёо хаража үзөөд, 10 мянган центнерhээ бага бэшэ ороohо сохижо абаха гэжэ шиидээ.

Тус звенодо залуу механизатор, КПСС-эй гэшүүндэ hаяхан кандидадаар абтаhан Михаил Белых илангаяа hайнаар худэлнэ.

Ю. ЖИГАЛИН.

ШЭНЭ hОНИН

ТАСС

СССР-hээ МОРДОБО

Лаосой Арадай-революционно партийн ЦК-гай Генеральна секретарь, ЛНДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Кейсон Фомвихан августын 28-да Советскэ Союзhаа мордобо. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй уряалаар тэрэ хани ёhоной албанай хэрэгээр манай орондо ерэhэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин болон бусад тусхай тушаалтад Внуковска аэродром дээрэ тэрэниие үдэшэбэ.

(ТАСС).

ОЛОН ТҮМЭНЭЙ ХҮДЭЛӨӨН

Августын 28-да СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэ дээрэ нээгдэhэн «Стахановска худэлөөнэй 50 жэл» гэhэн ойн баярай выставкэ олон миллион совет хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлые, зохёохы ажал хэрэгүүдые, манай худэлмэришэн ангинн ба колхозно таряашадай алдарта ёhо заншалнуудые элирхэйлэн харуулна.

Ороной зуу гаран түрүү коллектив туйлалтануудаа харуулна. Донецкын шахтер Алексей Стахановай гаргаhан патриотическа үүсхэлэй дали жэгүүрэй ямар үргэн ехэ, хүсэн түгэлдэр байhые выставкэ тодо хурсаар харуулна бшуу. Ажахын бүхы hалбаринуудай ажалай хэдэн зуугаад ударнигууд тэрэниие абаhаар лэ дэмжэhэн байгаа. Уданшьегүй ажалай бүтээсэ дэшэлүүлхын тула тэдэнэй тогтоohон түрүүшын рекорднууд улам нэмээгдэжэ, стахановска худэлөөн олоной хабаадалгатай болоо hэн.

Стендhээ стендэ социалис обществын үндэhэ hуурихаа удхатай үүсхэлэй эшэ үндэhэн, мүрысөөе шэнэ шатада гаргаhан партийн үүргэ улам гүнзэгыгөөр харуулагдана. Мүнөө 114 миллионhоо дээшэ хүн тэрээндэ хабаадана.

Гоё hайхан диаграмманууд, эрхим түрүү бригаданууд, коллективүүд, тухай фильмүүдые харуулhан телевизорнүүдэй, мониторнуудай экранууд павильониие улам үргэдхэhэн мэтэ болоно. Түрүүшын түсэбтэ табан жэлнүүдтэ, дайнай хүндэ хүшэр үедэ, манай үдэрнүүдтэ совет арадай гаргаhан ажалай баатаршалга тухай хөөрэхэдөө, выставкын худэлмэрилэгшэд новаторнуудай асари ехэ ажал хэрэгүүдые мүнхэлнэ. Олон тоото үүсхэлшэд оронойнгоо бүхы заха булангуудhаа иишэ ерэнхэй. Стахановска худэлөөнэй ветеранууд: бүд нэхэгшэ М. И. Виноградова, метро баригша Г. В. Федорова, Москва-Сортировочная депогой машинист В. Ф. Соколов, залуушуулай фронтовой бригадануудые байгуулгын үүсхэлшэ, Челябинскhаа ерэhэн Е. П. Агарков тэдэнэй дунда бии.

Мүнөө ажалша коллективүүд стахановска худэлөөе улам үргэдхэнэ. Эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадахын, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын, КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө, мүрысөөе хүгжөөхэ талаар тэмсэлдэ тэдэнэй туйлаhан амжалтануудые экспозици тодо hонороор харуулна. Выставкэ нээлгэдэ зорюулагдаhан митинг дээрэ энээн тухай тэмдэглэгдэбэ.

(ТАСС).

Милитарис Японие бута сохиhоор 40 жэлэй ойдо

БАЯРАЙ СУГЛААН

Улаан-Удын локомотив-вагон заhабарилгын заводой механическа цехэй улаан булан соо хүн зон олоороо сугларба. Сценые элдэб үнгын сэсэгүүд шэмэглэнэ, духовой оркестрэй дорюун хүгжэм баяр ёhололдо ерэгшэдые угтана...

Удангүй орден, медальнуудаа зүүhэн ветеранууд сценэ дээрэ гаража, президиумдэ hуухаар уригдаба.

Милитарис Японие илаhаар 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаае тус заводой парткомой секретариин орлогшо А. Г. Лубсанов нээжэ, сэрэгэй алба хаагша С. А. Ходаковскидо элидхэлэй үгэ үгэбэ.

Ерээдүйн ажабайдалые, эб найрамдалые хамгаалха хүсэлтэйгөөр СССР-эй гадаадын политикын ленинскэ гол шэглэлнүүдые бэелүүлэн, августын 6-hаа—Хиросимын гашуудал хосоролой үдэрhөө шэнэ жэл болотор ядерна тэhэрэлгэ болюулха тухай Совет ороной мэдээсэлые бүхы дэлхэйн хүнүүд hайшаана гэжэ тэрэ тэмдэглээд, 1945 оной август hарада Манжуур шадар Квантунска армиие совет сэрэгшэдэй hамна бута сохиhон тухай, тэрэнэй удха шанар тушаа тодорхойгоор хөөрэжэ үгэө. Тиихэдэ энэ байлдаанда хабаадаhан Буряад ороной хүбүүд тухай, Советскэ Союзай Герой И. В. Балдынов, И. Н. Баторов гэгшэдэй баатарлиг дайшалхы зам тухай тэрэ омогорхон мэдүүлээд, зал соо сугларhан дайнай ветерануудые халуунаар амаршалба.

Баяр ёhололой түгэсхэлдэ заводой ахамад инженер Н. А. Астапенко япон милитаристнуудые даралсаhан дайнда хабаадагшадта амаршалгын үгэнүүдээр хандаба. Удаань локомотив-вагон заhабарилгын заводто ажалладаг дайнай ветеранууд Д. Д. Никулин, Н. А. Балабанов, Т. К. Клочкова, В. М. Дегтяров, А. Т. Рабданов гэгшэдтэ болон бусад нүхэдтэ Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

Б. ДОРЖИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: суглаанай үе.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ИММУНИСТНУУД ЯА ХУРЯАЛГАДА

...ын сэрэгтэй б...
...оонhоо олон...
...офицертэй
...хадаа тэдэ...
...эй, шадалтай...
...ки болон Кор...
...хэ сэрэгэй-э...
...да япон арм...
...байhан юм.
...болзор соо...
...боломжо тэ...
...байгаа. «Росс...
...он ушар хад...
...гээ хаяхада...
...нүхэсэлнүүдэй...
...байhаниинь...
...икан армиин...
...ик Маршалл...
...г. «Манай Я...
...орохын ...
...э дайнай ...
...н хүнгэн б...
...эн», — гэжэ...
...он океандаа...
...үүдэй главно...
...енерал Макар...
...хэлэhэн юм...
...етскэ Союзэ...
...тоной тон зүб...
...анхи үйлэ хэ...
...а. 1945 он...
...Советскэ Ар...
...ан-Сэрэгэй ф...
...бүулганууда...
...доо хорин г...
...урша соо Ка...
...үй бута со...
...нент дээрэхи...
Хойто Хитад...
Корейн сэ...
...ка баазануу...
Япон эзэсэгэ...
болоо hааб...
...й түгэсэл х...
...дэhэн, хэдэн...
...мерикан бол...
...дууд, офицер...
...абарагдаhан...
...бута сохигдо...
...удта эрхэ...
...бээ дааhан...
...а арга болоо...

...1985 оной...

...ПРАВДА...

...Нэгэдэхи хуу...
...обкомдо, р...
...стрнүүдэй Со...
...ведтэ, ВЛКС...
...алгын районо...
...зой болоо...
...ой Уланай ко...
...й социалис у...
...материалну...
...Хоёрдохи ...
...раа шэглэлэ...
...статья,
...йдамтай хүсэ...
...й корреспон...
...нжэлэл. «Гол...
...м» — Т. Уе...
...Турбадахи х...
...тын конфер...
...Дүрбэдэхи х...
...дэ захил...
...алхинай ажа...
...Рыжковагай...

...СЭНХИР...

...НЭГЭДЭХИ...
...Москва. 9.0...
...0 — Үглөө...
...5 — «Цикло...
...онно бари...
...15— Концерт...
...эжэ аад, юрэ...
...40 — «Черем...
...» — уран hа...
...эхи сери. ...
...нин. 15.15 —...
...35 — Социа...
...римтата фил...
...адал шадаба...
...еков прико...
...римтата фил...
...зар дээрэ, ...
...й дээрэ». 17...
...45 — hүрал...
...эхиндэ. ...
...тусхай дуу...
...нистр Г. А. ...
...дөөн.
...Улаан-Удэ. 19...
. Нүүдэл ре...
...оной ажахы...
...йгал».
...Москва. 19.45...
...түби дэлхэй...
...5 найрамдал...
...35 — «Через...
...»—уран hа...
...охи сери. 22...
...0 — «Хүнүүд...
...на дуунай ...
...стиваль. ГДР...
...даха. 23.30 —...
...и жэгүүр» ...
...льм. 23.30 —...
...р дэлхэйн че...
...ээ дамжуул...
...үнөөдэр — ту...
. 24.00 —...
...да футбол...
...н чемпионат...
...Москва. 19.00...
...шленна комп...
...ууд, хараа т...
...дэ ороhон аж...
...ликые хүгжөө...
...Московско РА...
...риин дүй д...
...жуулга. 19.30...
...и сэсэгүүд».
...лаан-Удэ. 19.4...
...юу хэжэ шад...
...СС-эй XXVII с...
...«Уран мэрг...
...». Композитор...
...илов, А. А. ...
...вич дамжуул...

...Редакторай ...
...Б. ЦЫРЕН...

...афия Госуда...
...ской АССР ...
...афин и ки...
...ул. Ленина 3...
...Индекс 0464...

...арай заншалта зүблөөнүүд

ЖАЛДА ДАДХААН hУРГАХА

...н Октябрьска райо...
...нуудай башана...
...ата зүблөөн Лени...
...о мяха-консервын ...
...Сойлой ордон соо ...
...ССС-эй XXVII съез...
...ын түрэтэйгөөр угта...
...ордамэй ба мэргэ...
...тэнин реформын ...
...оор hургашадаа хү...
...hургалгые ба ажал...

...да бэлдэлгые саашадань hайжаруулха тухай партийн райкомой секретарь Р. П. Сафонов элидхэл хэhэн байна. Тиихэдэ «1984—1985 онуудай hуралсалай жэлэй дүнгүүд ба hургуулинуудай, hургуулиньhаа гадуур ба багашуулые хүмүүжүүлгын эмхи зургаануудай ажал ябуулгые hайжаруулха талаар ээлжээтэ зорилгонууд» тухай райсоведэй арадай гэгээрэлэй таhагые даагша А. К. Габагуеаа элидхэл хэбэ.

45-дахи hургуулиин директор А. Б. Райхман, Улаан-Удын трикотаж гадар хубсаhанай фабрикын директор А. Д. Тармаев, УПК-гай директор Э. А. Бутакова, 49-дэхи hургуулиин классhаа гадуур ба hургуулиhаа гадуур хүмүүжүүлгын худэлмэри эмхидхэгшэ А. И. Мажута, БМДК-гай партийна организациин секретарь В. Г. Васильев, худэлмэришэн-залуушуулай 15-дахи hургуулиин директор О. П. Маханова, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь В. М. Мельников болон бусад нүхэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадажа, эдир үетэниие зүб ёhоор хүмүүжүүлхэ тушаа hанал бодолоо андалдаа.

Гадна дээдэ болон тусхай дунда hургуули дүүргэжэ ерэhэн залуу багшанарые амаршалжа, районой багшанарай булэдэ ороhон тушаа сэдьхэл хүдэлгэмэ ёhолол болоо.

Хоёрдохи үдэрынь багшанар предмет бүхэнэй секциүүдтэ хубааржа худэлмэрилбэ.

Р. ДАШИЕВА,
багша.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: тоосоон ба hунгалта

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА, МҮРЫСӨӨ ТОЛГОЙЛНО

Гусиноозёрско ГРЭС-эй партийна организаци район соогоо эгээл томонуудайнь нэгэн болоно. Эндэ цехэвэ 10 парторганизаци, партийна 4 бүлэг бии болгогдонхой юм. Тэрэ бүхэндэ мүнөө тоосоото-hунгалтын суглаанда бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Нимэ суглаан эгээл түрүүлэн гидротехническэ түхеэрэлгэнүүдэй цехтэ болобо.

Цехэй партийна бүлэгэй эмхидхэгшэ Николай Павлович Таскин суглаан дээрэ алидхэл хэhэн байна. Түс коллектив, тон харюусалгатай газарта худэлнэ. Бишыханшье hаад болоо хада бүхы ГРЭС худэлхэеэ болишохо жэшээтэй. Тиимэhээ цехэй шухала участогуудта коммунистнууд таарууулгаар хубаарилагдан табигданхай гэжэ тэмдэглэгдээ. Энэ цехтэ 51 хүн худэлдэг юм. Тэдэнэр бултадаа худэлмэриеэ hайн мэдэхэ, мэргэжэл түгэс хүнүүд.

Партийна бүлэгэй гэшүүд технологическа, ажалай журам бэхижүүлхэ, ниитын гурим сахиха асуудалда анхаралаа саг үргэлжэ хандуулдаг гэшэ. Үйлэдбэриин дэлмэришэн hэн тула нимэ хүндэтэй даабари дүүргэхэ эрхэтэй байна бшуу.

Цехэй түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэхэ, заhабарилха хэрэг, уралан нарижуулгын болон ухаалан зохёолгын худэлмэри эндэ hайн байдалтай. Энэндэ коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадана гэжэ үгэ хэлэгшэд баримталан харуулжа шадаа.

Түс коллективтэ комсомолшуд, залуушуул олон. Тэдэнние хүмүүжүүлхэ, hургаха асуудалда ехэ анхарал табигдана. Олониинь хамтын байрада ажаhуудаг. Тэндэхи улаан буланда уулзалгануудые эмхидхэгдэнэ. Партгрупорг өөрөө хамтын байрын советэй гэшүүн юм.

ГРЭС-эй бүхы коллективтэ «КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ— габшагай 27 неделя» гэhэн уряатай социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Энэ худэлөөн августын хориниоо эхилээ. Нимэ уряатай мүрысөөндэ оролсоhон цехэй коллектив түлишэ алмаха, гаргашьень бага болгохо талаар тодорхой зорилго хараалханхай. Иигэжэ КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха ехэ тэмсэлдэ өөдэнгөө хубитые оруулалсажа байна.

Н. НАМСАРАЕВ,
«Улаан-Сэлэнгэ» газетын редактор.

МАЛШАДАЙ ЭРИЛТЫЕ ХАНГАХА

ФЕРМЫН улаан бүлам. Эндэ фермын партийна бүлэгэй табан гэшүүд сугларба. Тоосоото-hунгалтын суглаан эхилхэ, партгрупорг Хандама Цыдыпова Буянтуева жэлэй туршада бүлэгэй ябуулhан худэлмэриие, фермын коллективэй ажал хэрэгые согсолhон элидхэл хэбэ.

Фермын байдал тухай тогтоодоо, манай коллективтэ гүрэндэ hу худалдаха табан жэлэй түсэбые энэ жэлэй июлиин 15-да дүүргэhэн байна гэжэ партгрупорг мэдээсэбэ. Ажахын түрүү hаалишад Х. Д. Лубсандоржиева, Н. Б. Цыбиждоржиева, Х. Ц. Буянтуева табан жэлэй туршада hу hаахэ даабариие июнь hарын hүүл багаар бэлүүлээд байгаа. Энэ жэлэй үнэрhэн долоон hарын туршада фермын үнеэн бүриhее дунда зэргээр 1083 килограмм hүн hаагдаба.

Гэхэтэй хамта долоон hарын туршада нёдондоной энэ үеынхиhее 467 центнер hүн багаар абтаhан байна. Тэрэшэлэн тугал түлжүүлгээр нёдондонхидо ортодоо гэгээдлэдэ оробо. Хэрбээ нёдондоной энэ үедэ зуун үнеэн бүхэниее дунда эзргээр 58 тугал абтаhан hаа, энэ жэлэй 48 толгой тугал абтаа. Арбан толгой гэшэ горитой алгасаан болоно бшуу. Нөөгдаhан hүнэй өөрынь үнэ сэн ехэ болонхой. Энэ баhал hамаагаа амархаар бэшэ байhаниие hануулна.

Эдэ дутагдалнуудые усадхажа шадаха арга боломжотой байhанаа фермын коммунистнууд элирхэйлээ. Эндидхэлшэ, мүн суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд Ч. Д. Нимбуева, З. Б. Жамьяноваа, К. Б. Жалсанова, Б. М. Гуруева гэгшэд гэгдэлhэ гараhа хэрэгтэ фермынгээ бүхы малшадые зэлсүүлжэ шадахабди гэжэ мэдүүлбэ. Өөhэдынгөө дотороой арга боломжонуудые элирхэйлээд байхадаа, түгэсхэхы жэлэй дүүрэтэр түсэбhее гадуур 1600 центнер hү гүрэндэ тушааха, hү haaха табан жэлэй даабариие декабриин 1 болотор дүүргэхэ аргатайбди гэжэ эдэнэр найдуулба.

Халhэнэндэ хүрэхын тула тубхын түрүүндэ сентябриин 1-нээ эхилжэ, hаамхай үнеэдээ үбэлэй туримаар байрадань байлгажа харуулhалха, эдеэлүүлхэ, имагаал буйлуулагдан шанаржуулагданан тэжээл үгэхэ зорилго табигдаа.

КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй солотойгоор, ажалай эрхим амжалтатайгаар угтахын тула фермын коммунистнууд хамаг хүсэеэ, бэлиг шадабариие элсүүлхэ, жэшээ харуулан, мүрысөөнэй түрүү эзргэдэ дабшаха уялгатайбди гэжэ абаhан шидхэбэри соогоо бэшээ.

Энээнтэй дашарамдуулан, тус бүлэг тухай нэмэлтэ болгон эдэн үгэ хэлэмээр. Бүлэгэй коммунистнууд өөhэдөө жэшээтэ hайнаар, үндэр бүтээсэтэйгээр худэлхэ зуураа, коллективэйнгээ нимтын ажабайдалда тон эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Иимэл байхадаа тэдэнэй соло хүндэтэй, хэлhэн үгэнь үнэтэй байна ха юм.

Партийна бүлэгэй суглаан hара бүхэндэ болодог, тэндэ тодорхойлогдоhон зорилгонуудые бэлүүлхын тула нарин хиналта хэгдэдэг гэжэ хэлэхэ шухала. 1973 онhоо хойшо фермын партийна бүлэгые хүтэлбэрилжэ ябаhан Х. Ц. Буянтуева дүй дүршэлөөр баян болоhон коммунист. Мүнөө боложо үнгэрhэн тоосоото-hунгалтын суглаан дээрэ тэрэ дахинаа партгрупоргоор hунгагдаба.

Бүлэгэй коммунистнууд өөhэдынгөө бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлхотоёо хамта, ажахын hүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй үмэнэ эрилтэ табиhан, ажал ябуулга тушаань шүүмжэлхы ажаглалта хэhэн байна. Малай тэжээл муу шанартайгаар бэлэдхэгдэнэ, тугалай байра хүйтэн, үнеэдэй байрые капитальнаар заhабарилхаар болоhой. Зарим малшадай байрынгаа гэрые заhабарилхадань, дирекциин зүгhөө туhаламжа хэрэгтэй. Булаг тосхондо үхибүүдэй саад үгы байhаар.

Энэ суглаанда хабаадаhан Чисаанын совхозой директор И. Н. Рубцов, 1-дэхи отделение эрхилэгшэ Ц. Т. Чимитдоржиев, парткомой секретарь С. Р. Баяндуев гэгшэд малшадай хэhэн ажаглалтануудые анхаралдаа хадуужа абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь К. К. Шомоев хабаадажа, үгэ хэлэhэн байна. Мүн тэрэшэлэн эндэ КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь Л. Ц. Цыдыпов байлсаа.

Г. БАЛЬЖИРОВ,
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша.

Борис Джамбулов Совет Армиин зэргэдэ алба хээд, удаань түрэл Буряад ороноо бусажа, «Теплоприбор» заводто худэлжэ эхилhэн намтартай. Багаhаа хойшо техникэдэ дуратай энэ хүбүүн механическа цехтэ гурбадахи жэлээ үрэмдэгшөөр худэлхэдөө, муу бэшэ урэ дүн түйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Джамбулов.

В. ПЛУТТЫН фото.

ШЭНЭ ТУРШАЛГА ХЭГДЭНЭ

Газозолобетон гэжэ барилгын шэнэ материалые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар туршалганууд Каменскын түмэр-бетон зүйлнүүдэй заводто хэгдэжэ байна. Тус материал гэр байрын барилгада хэрэглэгдэхэ юм.

Заводой ахамад технолог В. В. Смирновой хүтэлбэри доро предприятиин инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд туршалганууды үнгэргэнэ. Газозолобетоной 1 кубометр шэгнүүр — 900 килограмм. Тимлюйн ТЭЦ-эй нүүрhэн шэнэ материалай түүхэй эд болоно.

М. СЛАВИН.

ГЭЭГДЭГШЭД БАЙХА ЁhОГҮЙ

«Би—барилгын зээнби» гэhэн уряа доро БАМ-ай Буряадай участогай худэлмэришэд социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, эгээл hайн үрэ дүн түйлахын түлөө тэмсэнэ. Манай барилга-хабсаралгын 708-дахи поездын худэлмэришэдэй, энэ мүрысөөндэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үйлэдбэридэ бии байгаа арга боломжонуудаа сүм хэрэглэхэ, трактор, машинануудые миин байлгангүйгөөр ашаглаха, барилгын үнэтэй сэнтэй материал алмаха, арьбалха гэжэ яhала оролдоно.

Барилгын ёhотой эзэн болохын тула эдэбхи үүсхэл гаргаh, hэшхэлтэйгээр худэлхынгөө хажуугаар, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ, hураха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халаа абаха гээшэ худэлмэришэн бүхэнэй гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн болоно. hайн бэлэдхэлтэй, үнэн сэхэ, оролдосотой бэрхэ худэлмэришэд хаанашье, хэзээдэшье эрхим hайн үрэ дүн түйлажа, олоной hайшаал магтаалда хүртэhэн лэ байдаг шуу.

Манай поездын үнинэй худэлмэришэн Сергей Горбатенкые абаад үзэе. Сергей БАМ-ай барилгада бүри 1975 онhоо хойшо хабаадажа, Северобайкальск городто байрын гэрнүүдые, социально-соёлой байшангуудые, промышленна объектнуудые барилсажа, баян дүршэлтэй болоhон хүн ааб даа. Энэ худэлмэришэн мэргэжэл шадабаряа улам нарижуулха гэжэ эрмэлэзэдэг, залуу барилгашадые өөрынгөө мэргэжэлдэ hургаха, зүбөөр хүмүүжүүлхэ гэhэн хараа зорилготойгоор, эдэбхитэй хэмжээ ябуулганууды бэелүүлдэг hайн hайхан заншалтай. Сергей Горбатенко долоодохи жэлэй комсомол-залуушуулай комплексно бригадые хүтэлбэрилнэ. Бригадынь гэшүүд шулуугаар, бетоноор, модоор барилга хэхэ, электро-гагнууршанай мэргэжэлнүүдые тэгшэ hайнаар шудаланхай. Эдэнэр хэрбээ шулуунай үгы hаа, бетоноор шудхалаа хэдэг. Худэлмэришэд олон ондоо худэлмэри хэжэ шададаг дээрэhээ халаанай үедэ миие hуунагүй, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

С. В. Горбатенко бригадынгаа гэшүүдэй дунда ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын худэлмэри hайнаар ябуулжа, хүн бүхэнэй урда шанга эрилтэ табидаг заншалтай. Эдэнэр КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй материалнуудые тон анхаралтайгаар шудалжа, урдаа тодорхой зорилгонуудые табиhан юм. Эрдэм-техникын дэбжэлтые саашадань бүри хурдадхажа, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ гэhэн эрилтэ турэл Коммунис парти ажалшадай урда тон зүбөөр табина. Энэ бидэндэ, барилгашадта, сэхэ хабаатай гээд hанагдана.

Хэнэйhье мэдэгдээр, БАМ-ай барилгашадые эгээл hайн, бүтээсэ ехэтэй техникээр, оньhон түхеэрэлгэнүүдээр хангадаг. Эдэ бүхы түхеэрэлгэнүүдые hаинаар ашаглажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ С. В. Горбатенкын бригадын коллектив ехэ анхаралд хандуулна. Тус бригадын гэшүүд ажахын тоосооной гуримаар барилга хэжэ, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлнэ, худэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэнэ. Коммунист С. В. Горбатенко даажа абаhан ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандажа, залуушуулые зүбөөр hурган хүмүүжүүлhэнэй ашаар лэ БАМ-ай ехэ, багашье объектнүүдэй барилга хурдан түргэнөөр эхжэ, саг болзортонь ашаглалгада тушааха хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулна. Энэ коллектив Северобайкальск городто локомотивна депогой томо корпусой торхо бодхоолсоно. Байгша оной долоо hарын туршада 630 мянган түхэригэй барилга хэхэ аад, үнэн дээрээ 979 мянган түхэригэй барилга хэжэ, даабаряа 150 процент дүүргэбэ.

— Энэ жэлэй hүүл багаар локомотивна депогой корпус ашаглалгада тушааха даабаритайбди. Энэ тон харюусалгатай участок дээрэ тиимэ hуланаар гү, али дунда зэргээр худэлжэ болохоор аал! Бүхы хүсэ шадалаа ажал хэрэгтээ зорюулжа, халаан буриин даабари 140—150 процент дүүргэхэ үлүүлхэ гэжэ шиидэhэн байна. Эндэ мүнөө жэлэй hайн ургаса хараада абтаа. Тиихэдэ донник гэжэ шэмэтэ ургамалай ургаса хоёр дахин хуряахаар хараалhан байна. Гадна, звеногой коммунистнууд түрэл партиингаа ээлжэтэ съездые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэhэн бүгэдынь мүрысөөндэ оролсожо, өөhэдынгөө хубитые оруулхаар шиидээ hэн. Иигэжэ тус звеногойхид бүхыдөө 650 тонно витаминтай ногооной гурил гаргахе гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан юм. Энэнь түсэбhее 100 тонноор ехэ болоно.

Эндэ саг зуурын партийна бүлэг байгуулагданхай. Партгрупоргоор Борис Султимович Чимитов hунгагдаа hэн. Бүлэгтэнь дүрбэн коммунист, бэшэниинь залуу, комсомол хүбүүд. Бултадаа даалгагдаhан ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахые оролдонод. Иланганяа бэлэдхэгдэhэн тэжээлэй шанарта онсо анхаралд хандуулагдана.

— Энэ гурилай хэды шэнээн hайн, шухала байhаниинь мэдэжэ ха юм даа. Тиимэhээ энээниие шадаал hаа ехээр, hайнаар бэлэдхэхын тула эндэ коммунистнууды эльгэhэн байнабди. Тэдэмнай энэ найдабариемнай харюулжа, муу бэшээр ажаллажа байна. Ажалай журам сахиха, худэлмэриин сагые гүйсэд хэрэглэхэ, гурилай шанар шалгаха гэхэ мэтын асуудалнуудые тэдэнэр саг үргэлжын анхаралдаа абанхай. Тэдэнэй дунда агитаторнууд, политинформаторнууд томилогдонхой ааб даа. Заб hарлалгын үедэ тэдэнэр элдэб хөөрэлдөөнүүдые дэлгэдэг, газетэ, журналнуудые уншажа, hониноо дуулгадаг заншалтай, — гэжэ Аюр Доржиевич хөөрэнэ.

Мүнөө үедэ эндэ 300 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдээд байна. Халаан бүридэ дунда зэргээр 9 — 10 тонно гурил гаргагдажа, хадагалха газарта абаашагдана. Эндэ ажаллажа байhан хүнүүдые материальна, моральна талаар урмашуулха хэрэг hайнаар табигданхай. Социалис мүрысөөнэй дүн арбан хоног бүхэндэ согсологдоно. Энэ үе соо 100 тонно гурил эрхим шанартайгаар бэлэдхээ hаань, хүн бүхэндэ 150 килограмм ороohон үгтэжэ, тэдэнэй нэрэ хүндэдэ ажахын түбтэ Ажалай Алдар Солын Улаан түг үргэгдэнэ. Харин абаhан социалис уялгаяа болзор соонь, сентябриин 15-да гүйсэд дүүргээд байгаа hаань, хүн бүхэндэ 20 центнер үбhэн үгтэжэ, нэмэлтэ түлбэри түлэгдэхэ юм.

Звеногой гэшүүд абаhан уялгаяа гүйсэд дүүргэхээр эзhэнхэй. hаяар доннигой хоёрдохи ургаса сабшажа, гурил болгожо эхилхэнь.

— Республика дотор соносхогдоhон габшагай арбан хоногой туршада үбhэ хуряалгаяа дүүргэхээр хараалhан байгаабди. Теэд хура доро ороо ехээр hаатуулна. Түсэбөөр хараалагдаhан 21 мянган центнерэй орондо 25 мянган центнер үбhэ абаха арга боломжотойбди. Энээнээ хүсэлдүүлжэ үзэхэбди— гээд, А. Д. Гомбоев хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

Тэрэшэлэн эндэ силос, сенаж дараха худэлмэри баhал урагшатай ябуулагдажа байна. Бэшүүрэй совхозой ажалшад ниитын адууhа малда элбэг хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэриеэ түргэн дүүргэжэ, таряа хуряалгалаа жэгдэрэн орохоор бэлдэжэ байна.

М. САНДАНОВ,
манай корр.

Бэшүүрэй райо...

Культстанай полиhоо

Репортаж

Хонхоло тосхоной баруун-урдуур эртэ үглөөhөө хойшо трактор, машинануудай хүнхиөөн эзэдэлнэ. Хойто хаданууудай үбэр энгэрээр нэмжьhэн Культстанай полиануудай кукурузын сэл хухэ шэлбэ намаае тээhэн ашаанай төмө машинануд иишэ залгаа hүндэлнэ.

Эндэ, «Искра» колхозой түб тосхоной захада, түбхиниэhэн түс ажахын «Новостройка» гэжэ hу hаалиин фермын газаа, ехэ хэмжээтэй траншей соо кукурузын силос дарагдажа байба.

— Силос даралга дээрэ дунда зэргээр арбан хоёр автомашина худэлгэдэнэ. Тэдэнэй юhэниинь Заганай транспортна предприятиhаа эльгэгдэнхэй,— гэжэ силосэй траншей харахаяа ерэhэн колхозой профкомой түрүүлэгшэ Иван Тимофеевич Калашников бидантэй уулзахадаа хэлэбэ.

— Ажахытнай мүнөө жэлдэ хэды шэнээн силос бэлэдхэхээр хараалаанхайб?

— 7000 тонно дарахаар түсэблөө hэмди. Элдэб жэлнүүдтэ энээнhэ дээшэшье, доошошье болодог даа.

— Силос бэлэдхэлгээ үнинэй эхилээ hэн гүт?

— Июлиин 21-hээ захалаа hэмди. Энэ «Новостройкын» фермэдэ 500 тоннын багтаамжатай траншей соо энэ үглөөhөө хойшо силос дарежа эхилбэбди. Урда тээнь энээнhээ ехэ хэмжээнэй еёоор траншейдэ силос хээд байнабди, —гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Уданшьегүй ашаанай гурбан томо машина hубарилдан ерэжэ, удаа дараалан шэгнүүрээ хэмжүүлээд, траншей тээшэ шэглэбэ.

— Силосэй дарагдажа эхилhээр Заганай транспортна предприятиин эдэ гурбан жолоошод Георгий Карлов, Степан Миронов, Наиль Зелилеев гэгшэд тус тустаа 830, 781, 796 тонно ногоон эшэ намаа полиhоо зөөгөөд байна, — гэжэ шэгнүүршэн басаган тэмдэглэлбэшэгээ халта харан, хэлээ hэн.

— Манай колхозой «Новостройка» гэжэ hу hаалиин энээхэн фермэ ажахы соогоо эрхим ажалаараа шалгардаг гээшэ. Өндэмнай найман hаалишад ажалладаг. Тус фермэ июль hарада hу hаахатабан жэлэйнгээ түсэб 101 процент дүүргэ hэн. Тиигэжэ түсэбөөр хараалагдаhан эртэнhээ, hайн бэлэдхэлтэйгээр ороhон юм. Үбhэнэй шэмэ шанарые муудуулангүй, hайнаар хатаажа, ехэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха гэhэн зорилго ажахын үбhэшэн бүхэнэй урда табигдаhан байна.

Ажахын үбhэшэд мүнөө дээрээ район дотороо эгээл ехэ тэжээл бэлэдхэгшэдэй тоодо оролсоно. Олонхи звенонуудынь үбhэ бэлэдхэлгээ дүүргэжэ байнхай. Түсэбөө дүүргэгшэдынь гээгдэгшэдтээ туhаламжа үзүүлнэ. hүүлбэй үдэрнүүдтэ нарата дулаан байжа, үбhэшэд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа, hүүлшынгөө соноонуудые соможо байнхай.

Августын 25-да үбhэсэ саашажа дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан hаа, ажахын олонхи звенонууд болзорhоо урид худэлмэреэ дүүргээ. Коммунист Мэлс Будаевич Доржиевай, Андрей Борисович Шагдуровай даадаг звенонууд хараалагдаhан түсэбhее болзорhоонь урид бэелүүлжэ шадаа.

В. Б. Доржиевай, Н. Ц-Д. Норбоёвой, Н. Ш. Бальжановай, Д. Ц. Шагдуровай хүтэлбэрилhэн звенонууд hайн шанартай, ехэ үбhэ...

ҮЛҮҮЛХЭЭР ЗЭhЭНХЭЙ

Үглөөнэй наранай дээшэлхэ бүри шарасань улам шангадажа, нилээд халуун удэрэй болохоор байhые гэршэлнэ.

— Одоошье hайн, үбhэ хуряахаар удэр болохонь ха. hүүлэй долоон хоногой туршада аадарлажа, ехэ hаад ушаруулаа. Үсэгэлдэршье удэшэ болоhон хойно ехэ бороо ороо. Бага хатаагаад, үбhэшэднай үбhэзэ соможо эхилхэ байха. Харин мүнөө витаминтайногооной гурил гаргадаг звенодо ошожо ерэе,— гэжэ партбюрогой секретарь Аюр Доржиевич Гомбоев хэлэбэ.

Шэбэртэhээ холо бэшэхэнэ тодхогдоhон АВМ-1,5 түхэлэй агрегат түлэг худэлгэдэжэ байба. Тээ доро, нэмжьин хэбтэhэн иуга дээрэ комбайн ногоо хэршэн сабшажа ябана. Мүн ногоо зөөhэн автомашинууд агрегадта аргаахан дүтэлнэ.

— Манай звено хоёр халаанда худэлгэгдэнэ. Энэ үе соогоо агрегадайнгаа хүсэ дүүрэн хэрэглэхые оролдонобди. hүүлэй үедэ бороо ходо орожо, худэлмэрииемнай баг удааруулна. Шииг ехэтэй ногоо удаан саг соо болбосоруулха баатай болонобди. Бэшэшье hаатаха юумэн үгыл даа. Бүхы түхеэрэлгэмнай яhала hайн худэлнэ, — гээд машинист Б. Чимитов мэдүүлбэ.

Түс звеногой гэшүүд ажаллажа эхилхынгээ урда өөhэд хоорондоо хөөрэлдэжэ, түсэбөөр хараалегдаhан даабаряа үлүүлхэ гэжэ шиидэhэн байна. Эндэ мүнөө жэлэй hайн ургаса хараада абтаа. Тиихэдэ донник гэжэ шэмэтэ ургамалай ургаса хоёр дахин хуряахаар хараалhан байна. Гадна, звеногой коммунистнууд түрэл партиингаа ээлжэтэ съездые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэhэн бүгэдынь мүрысөөндэ оролсожо, өөhэдынгөө хубитые оруулхаар шиидээ hэн. Иигэжэ тус звеногойхид бүхыдөө 650 тонно витаминтай ногооной гурил гаргахе гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан юм. Энэнь түсэбhее 100 тонноор ехэ болоно.

Эндэ саг зуурын партийна бүлэг байгуулагданхай. Партгрупоргоор Борис Султимович Чимитов hунгагдаа hэн. Бүлэгтэнь дүрбэн коммунист, бэшэниинь залуу, комсомол хүбүүд. Бултадаа даалгагдаhан ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахые оролдонод. Иланганяа бэлэдхэгдэhэн тэжээлэй шанарта онсо анхаралд хандуулагдана.

— Энэ гурилай хэды шэнээн hайн, шухала байhаниинь мэдэжэ ха юм даа. Тиимэhээ энээниие шадаал hаа ехээр, hайнаар бэлэдхэхын тула эндэ коммунистнууды эльгэhэн байнабди. Тэдэмнай энэ найдабариемнай харюулжа, муу бэшээр ажаллажа байна. Ажалай журам сахиха, худэлмэриин сагые гүйсэд хэрэглэхэ, гурилай шанар шалгаха гэхэ мэтын асуудалнуудые тэдэнэр саг үргэлжын анхаралдаа абанхай. Тэдэнэй дунда агитаторнууд, политинформаторнууд томилогдонхой ааб даа. Заб hарлалгын үедэ тэдэнэр элдэб хөөрэлдөөнүүдые дэлгэдэг, газетэ, журналнуудые уншажа, hониноо дуулгадаг заншалтай, — гэжэ Аюр Доржиевич хөөрэнэ.

Мүнөө үедэ эндэ 300 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдээд байна. Халаан бүридэ дунда зэргээр 9 — 10 тонно гурил гаргагдажа, хадагалха газарта абаашагдана. Эндэ ажаллажа байhан хүнүүдые материальна, моральна талаар урмашуулха хэрэг hайнаар табигданхай. Социалис мүрысөөнэй дүн арбан хоног бүхэндэ согсологдоно. Энэ үе соо 100 тонно гурил эрхим шанартайгаар бэлэдхээ hаань, хүн бүхэндэ 150 килограмм ороohон үгтэжэ, тэдэнэй нэрэ хүндэдэ ажахын түбтэ Ажалай Алдар Солын Улаан түг үргэгдэнэ. Харин абаhан социалис уялгаяа болзор соонь, сентябриин 15-да гүйсэд дүүргээд байгаа hаань, хүн бүхэндэ 20 центнер үбhэн үгтэжэ, нэмэлтэ түлбэри түлэгдэхэ юм.

Звеногой гэшүүд абаhан уялгаяа гүйсэд дүүргэхээр эзhэнхэй. hаяар доннигой хоёрдохи ургаса сабшажа, гурил болгожо эхилхэнь.

— Республика дотор соносхогдоhон габшагай арбан хоногой туршада үбhэ хуряалгаяа дүүргэхээр хараалhан байгаабди. Теэд хура доро ороо ехээр hаатуулна. Түсэбөөр хараалагдаhан 21 мянган центнерэй орондо 25 мянган центнер үбhэ абаха арга боломжотойбди. Энээнээ хүсэлдүүлжэ үзэхэбди— гээд, А. Д. Гомбоев хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

Тэрэшэлэн эндэ силос, сенаж дараха худэлмэри баhал урагшатай ябуулагдажа байна. Бэшүүрэй совхозой ажалшад ниитын адууhа малда элбэг хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэриеэ түргэн дүүргэжэ, таряа хуряалгалаа жэгдэрэн орохоор бэлдэжэ байна.

М. САНДАНОВ,
манай корр.

ҮҮСХЭЛШЭД ҮГЭДӨӨ ХҮРЭНЭ

Захааминай районой Ёнгорбойн совхозой ажалшад байгша ондо ниитынгээ адууhа малда элбэг тэжээл бэлэдхэхэ гэhэн үүсхэл районой дотороо гаргаа hэн. Тиигэжэ тэдэнэр үбhэ хуряалгадаа эртэнhээ, hайн бэлэдхэлтэйгээр ороhон юм. Үбhэнэй шэмэ шанарые муудуулангүй, hайнаар хатаажа, ехэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха гэhэн зорилго ажахын үбhэшэн бүхэнэй урда табигдаhан байна.

Ажахын үбhэшэд мүнөө дээрээ район дотороо эгээл ехэ тэжээл бэлэдхэгшэдэй тоодо оролсоно. Олонхи звенонуудынь үбhэ бэлэдхэлгээ дүүргэжэ байнхай. Түсэбөө дүүргэгшэдынь гээгдэгшэдтээ туhаламжа үзүүлнэ. hүүлбэй үдэрнүүдтэ нарата дулаан байжа, үбhэшэд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа, hүүлшынгөө соноонуудые соможо байнхай.

Августын 25-да үбhэсэ саашажа дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан hаа, ажахын олонхи звенонууд болзорhоо урид худэлмэреэ дүүргээ. Коммунист Мэлс Будаевич Доржиевай, Андрей Борисович Шагдуровай даадаг звенонууд хараалагдаhан түсэбhее болзорhоонь урид бэелүүлжэ шадаа.

В. Б. Доржиевай, Н. Ц-Д. Норбоёвой, Н. Ш. Бальжановай, Д. Ц. Шагдуровай хүтэлбэрилhэн звенонууд hайн шанартай, ехэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаhан байна. Тиихэдэ Ёнгорбойн найман жэлэй hүргуулийн багша Геннадий Лунсанович Батуевай дааhан hураг шадай звено энэ жэлдэ эрхим hайнаар ажаллажа гараа.

Ажахын үбhэшэдэй олонхинь даалгагдаhан түсэбтэ даабариинуудаа бэелүүлэн, ерэхэ жэлэй малай үбэлжэлгын үедэ адууhа малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаhан байна.

Манай коор...

Со... орон...

ТҮХЭРЕЭН... ЕХЭ...

ВСЕВОЛОЖСК... область). Всево... ажахынууд түс... лэй түсэбhее г... мянган тонно hу... далдаа. Партийн... хүндэлэлдэ абаhа... Ленинградска об... түрүүлэн тэдэнэ... урид дүүргээ.

«Ручьи» со... мэргэжэл шадаб... син hургуули бо... дые hаадаг «Та... хеэрэлгэ нэгэн... дые хангадаг. Ү... болиходоо, хоёр... —400 үнеэдые... руулhана. Эндэ... центнертэ гар... лай гаргаша орс... частай адли, ... үнэ сэн дунда... гурба дахин доо... шэ ажахынуудта... дуршэлынь хэрэ...

Район дотор... промышленна... оруулагданхай, ... hан бэлшээри б... шалан дээрэhээ... дэн ургаса абаhа... жэлэй таряалан... риhее 70—80 ш... 800 центнер тум... ряадаг. Тэжээлэй... жаруулхадань, ... соо ехэ hүн hаа...

ТҮЛИШЭ...

СЕМИЛУКИ (Во... область). «Семи... зой таряашад... гада, мүн хабаа... дэлмэриин үедэ... гын болон тар... дүүдые алмагда... хоёр удэр худэ... Энэнь болбол... бүхэниие гамта... хын түлөө облас... хын коллективэй... сэлэй үрэ дүн...

Эндэхи механи... зинэй үнэ сэнгые... Тэдэнэй хүн бүхэ... карточкануд би... нэгэн машина... ехээр гаргашал... лагдаа hаа, заhаб... никые нариная... торой болон тү... рын худэлмэри... дые усадхан зэ...

Механизаторну... шадабари, тэдэн... мэриие эмхидхэ... лан hайнаруулна... та арьбалалтын... болодог. Трактор... комбайнернууд... hаа бүтээсэтэйг... ороондодог, нэгэ... дэлмэри хэдэг... нэ агрегадуудые... рэглэдэг. Энэнэ... лэй эхинhээ хой... зар элдүүрилгэ... дадаг дизель... граммаар хоро...

ЗАЛУУШ... БАЙРЫН КО... БОДХОО...

СВЕРДЛОВСК. ... байрын комплекс... хынгээ урда тэ... хэдэн зуугаад... ришэд заводой... түбтэ комсомол... лын аллейн hүүр... гэдэй клубуд б... на талмайханууд... заhаhан юм. Хар... комсомол-залуу... гэшүүд боложо... рын гэрые — «Х... луушуулай байр... түрүүшын об... эхилээ hэн.

— Бэлэдхэлэй... hал шухала шата... жэ барилгын шт... В. Беляев тоо... дүүдта орохо х... лексын ерээдүй... дулдыдаха бшуу.

Заводто залуу... комплекс хэрэгтэ... машайхид нар... үзөө hэн. Залуу... абахын тулада 7... хэ хэрэгтэй, хар... үргэлжэ шэнэлэг... нэ кадрнуудые... тогтоожо худэлгэ... лоно. Залуушу... комплекс барих... байха гээшэ гү... захиргаан ба СС... маш мүнгэ зөөг... hэн. Тиихэдэнь... хидол хэнгүйгөө... жа эмхидхэхэ... гараа. Эрдэм-тэ... тэ дэбжэлтын... нэбтэрүүлхэ орё... далнуудые колл... хэжэ байхада худ... хэн үнэтэй бшуу...

Тиигэбэшье эл... тэд худэлмэри... гын отрядта эльг... сэгдэhэн байгаа... орондо нүхэдын... лоо hэн.

Предприяти... дэhэн барилгын... ловскгражданстр... договор баталж... проектнуудые... үедэ залуушуулай... лексын кандидат... түлөө мүрысөөн... луушуулай дунда... Энэ ажалай мүр... гүүдэй нэгэниин... та кандидадуудые... сые 5—7 процен... hэн байна. Хубу... рилгын мэргэж... жалтатайгаар шу...

«Уралмашай»... байрын комплек... дабхарнууд түр... Зүнай үдэрнүүд... гурбан халаанда... ябринн 7 болото... нэ байрануудта... хо hанаатай.

НЮУРНУУД...

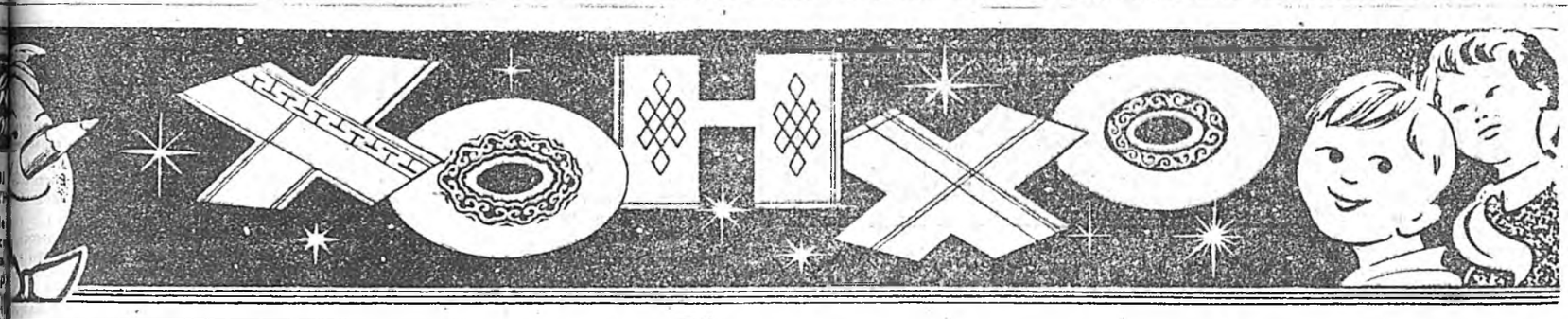

ЗАХААМИНАЙ РАЙОНОЙ ШАРА-АЗАРГЫН ДУНДА ҺУРГУУЛИДА «АГДАРГАНА» ГЭЖЭ ХИЗААР ОРОНОО ШӨНЖӨЛГЫН-ЛИТЕРАТУРНА КРУЖОК ХҮДӨЛДӨГ ЮМ. ТӨРӨ КРУЖОГОЙ ГӨШҮҮДӨЙ ЯЬУУЛЖА БАЙҺАН ХҮДӨЛМӨРИ ТУХАЙ ӨНӨ ХУУДАҺАНДА ХӨЛӨГДӨНӨ. МҮН КРУЖОГОЙ ГӨШҮҮДӨЙ ГУУРҺАНАЙ ТҮРҮҮШЫН ТУРШАЛГАНУУД, НЮТАГАЙ ЗОНОЙ АМАН ЗОХЁОЛОЙ ЗҮЙЛНҮҮД МАНАЙ УНШАГШАДАЙ АНХАРАЛДА ДУРАДХАГДАНА.

...ДӨРХӨ, ...ШӨХӨ, ...ЛУУЛХА

...р энэ хуудаһанда толи... материалнууд Шара-...да һургуулийн «Агдаргаа...ногой гөшүүдэй хөжө, бү... юумэнэй бишыхан хуби ...даһан дөөрө бөшөжө асараад, слёдой жюрин гөшүүдтө зарим хубиень шагнуулһан юм. Өдир артистнарай наадажа байхые хараашьегүй һаа, миндаһан дөөрө бөшөгдөһөн наадыень шагнахадаа, төдөнэй сөдьхөлөй хөды өхө хүсөтэйгөөр рольнуудтаа наадаһые ойлгохоор байгаа һөн. Иигөжө искусствын түрүүшын зүргөтэй һурагшад танилсана, сценын зайлашагүй эрилтэнүүдтэй ушарна.

Уран үгын амта танихадаа, зүрхэнэй долгисомоор шүлэгүүдые уншажа һурахадаа, һурагшад гоё һайханай хуули ёһые мөдөжө абана, сөдьхөлэй һанхан уянга болоно гөхөдө алдуу болохогүй.

Яажа мөдөхөб, пьесэ зохёогоод, төрөнөө найруулан табижа, гол рольнуудтань өөһэдөө наадажа, шүлөг зохёожо, зураглал бөшөжө, уран гоёор уншажа мүнөө ябаһан һурагшадай дунда Буряадаймнай литературын, искусствын ерөөдүйн ажал ябуулагшад, томо-томо журналистнууд болохо хүнүүд ябаа аалам? Үгышье һаа, революцийн, дайнай, ажалай алдар солын мүрөөр мүрдөжө, мөдөгдөөгүй баатарнуудые арад зондоо элирүүлжө, шөнжөлгын схө хүдөлмөри хөжө, аман зохёол суглуулан бөшөжө, планшедүүдые хөжө байһан мүнөөдөрөй һурагша хожомынь мөдөөжө эрдөмтэн боложо магадгүй.

Юрөдөө, ерөөдүйн сагта хөдшье болоо һаа, түрөл арадайнгаа аман үгын баялигһаа амсаһан, зохёохы ажалай «зоболонние» мөдөрһөн эдиршүүл муу сөдьхөлтэй хүнүүд болохогүй гөжө бидэ лаб этигөнөбди. Харин даб дөөрөө бөдөрхө, суглуулха, бөшөхө, үдөр бүри гуурһала туршажа, улам хурса болгожол байха гөөшө «Агдаргана» һогоогойхидоншье, республикын һургуулинуудай бусадшье өдир бөшөгшөдөй шухала зорилго болоно.

Зүгөөр юумэ бөшөдөгтөө найдаад, төрөөндөө шалтаад, өөрынгөө гол ажалые — һуралсалаа мартажа болохогүй гөжө мөдөөжө ааб даа. Зарим ушарта тинмөрхүү үзөгдөлнүүд дайралдадаг юм. Бөшөдөг хүн, искусствада дурлаһан эдиршүүл өөһөдтөө хоёр дахин шанга эриптэ табижа, бүхы предмедөөрөө һайн, эрхим һайн һураха уялгатай. Олон юумэ мөдөхө, ехэ юумэ хөжө шадаха хүнине мүнөө үе сагта болбосоро...

...ЗАКАМЕНСК хотоноо гушан табан модоной зайда Шара-Азарга гэжэ һуурин оршодог. Эндэ Ёнгорбойн совхозой түб һуурижадаг юм. Табан жэлэй саана эндэ дунда һургуули нээгдэнэн байна.

Манай һургуулида «Агдаргана» гэжэ хизаар ороноо шөнжөлгын-литературна кружок эмхидхэгдэнхэй юм. «Агдаргана» гэжэ ургамалые «Орхидея» гэжэ ородоор нэрлэдэг бээ? Тэрэнэй сэсэгые нютагай, юрэнхыдөө Захааминай зон «хүхын домбо» гэдэг зантай. Ушар юуб гэхэдэ, зундаа хүхы шубуунай донгодожо, хура бороогой орожо байха үедэ тэрээхэн сэсэгэй дэльбэ бороогой гү, али шүүдэрэй дуһалаар дүүрэжэ, угаа гоёор харагдажа, һөбшөөндө найгаг һуудаг юм. Тэрэ үеэр хоолойгоо хатаһан хүхы донгодохо болоходоо, энэ домбоноо ундаа харлядаг, хоолойгоо заһадаг гэжэ үбгэд, хүгшэд хэлсэдэг. Тиигэжэшье болоо аалам, тоэд али олон домог үгэ буряад зоной дунда элбэг ха юм даа. Тэрээхэн сэсэгэй домбо соо суглаһан дуһал шэнгеэр, хүүгэдэй уран шүлэгүүдые, дуунуудые дуһал дуһалаар суглуулжа, заахан «альбом-домбохонуудые» хэжэ, түрэлхи хэлэнэйнгээ кабинет соо хадагалжа эхилэнхэйбди. Аршаан булагай арюухан дуһалнууд энээхэн «домбо» соомнай сугларна гэжэ этигэдэгбди. Энэ сугларһан зохёолнуудые хэзээ нэгэтэ олон тоого уншагшаднай урдаа табяад, урмашан һуужашье болохоо!

Энэ шимэ этигэн бодолоо баримталан, бидэ уран зохёолой ба арадай аман үгын, хизаар ороноо шөнжөлгын кружогые «Агдаргана» гэжэ нэрлээ зомди.

Мүнөө кружогтомнай 15—16 хүн хабаадана. Тэдэнэй 4—5 хүбүүдынь манай захилаар уран гоё бүтээлнүүдые, зурагуудые хэдэг. Найруулан зохёодог хэдэн һурагшад бии. Бусадынь арадай аман зохёол, дайнай болон ажалай ветерануудай дурасхаал-дурдалгануудые суглуулан бөшөдэг. Гарагай гурбан бүхэндэ үдэрэй 4 сагта сугларжа, недели соо хэһэн юумэеэ зүбшөн хөлсөхэ, төдөнөө альбом, газетэ болгохо хүдөлмөри хөдэг гөөшөбди. Найруулан зохёодог һурагшадай хүдөлмөри сооноо Сэсэгма Жаргаловагай шүлэгүүд гөмгүй гөжө һанагдамаар. Хабарай амаралтын үедэ Улаан-Үдэдэ болоһон өлир бөшөгшөдөй олимпиада-слёдто Сэсэгма хабаадажа, шанда хүртөһөн байха. Гэбэшье Сэсэгма шүлэгэй үндэр орьёл өөдэ түрүүшынгөө алхам хөжө ябана гөөшө ааб даа. Хөрбөө пөзнин орёо харгыда үсөд ороодолго гаргаа һаа, саарһан дөөрө сараа үлөөжэшье болохо аалам?

Мүн дүрбэдэхи, долоодохи классуудта хёрхо нюдэтэй, хурса үгэтэй һурагшад бии хэбэртэй. Хэнэйнь юу бөшөхые саг харуулна бээ. Мүнөө «Хонхо» хуудаһандаа, эдир уншагшадайнгаа һонорто тэдэнэй бөшөһөн, суглуулһан юумэнүүдһөө нэгэ хэдые дурадхаха хүсэл байна.

Аюша ДОНОЕВ,
Захааминай районой Шара-Азаргын дунда һургуулнин багша, кружогые хүтэлбэрилэгшэ.

ЗУРАГ ДӨӨРӨ: мүнөө жэлдэ 10-дахие дүүргэһэн Жаргалова Сэсэгма эдир бөшөгшөдэй республиканска слёт дөөрө өөрынгөө зохёолнуудые уншажа байна.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АГДАРГАНА—ХҮХЫН ДОМБО СЭСЭГ

ХОНИШОН ДУЛМААДАЙ

Хомор басаган Дулмаадай
Хонишон болоо хөзөөнэй.
Хада майлаар харюулна,
Хотогор гүбөө дабуулна.
Мааран-мааран эдёлжэ,
Маадай хурьгад таргална.
Хонхор, гүбөө эрьежэ,
Хонхо сэсэг шүүрэнэ.
Басаган Дулма баяртай,
Бүмбэгэр хурьгадаа
эрхэлүүлнэ.
Баржагар олон хоиндынь
Боорнин саанаһаа бултайна.
Дуран соогоо маадай
Дурдам ногоо шэмхэлнэ.
Дуугаа татаһан Дулмаадай
Дуулим талала шэртэнэ.

ЕНДОНОВА Дарима,
5-дахи классай һурагша.

Арадай аман үгын абдарһаа

ЗАХААМИНАЙ ҮРЕЭЛНҮҮД

ОРОНОЙ ҮРЕЭЛ

Үргэн сагаан дэбидхэр
дөөрөө
Үнэр баян жаргагты,
Тэбхэр сагаан һөөы
дөөрөө
Тэгшэ баян жаргагты,
Хонин сагаан хүнжөл-
соогоо
Хүгшэн болотороо
жаргагты!

ТАГАЙ ҮРЕЭЛ

Хулһан сагаан стол
дөөрөтнай
Хрусталь аяганууд
олошорог,
Үргэн сагаан стол
дөөрөтнай
Үрмэ хуруудтнай
дөлбөржэ байг,
Мүнгэн сагаан стол
дөөрөтнай
Мүнхэ өдөөн билтаржа
байг!

МҮНХЭ ҮРЕЭЛ

Урда үргэн хормойетнай
Үри хүүгэдтнай гөшхөжэ
байг,
Хойто үргэн хормойетнай
Хони, ямаадтнай гөшхөжэ
байг!
Мүнхэ һайхан сэргыетнай
Мориной жолоо өлөжэ
байг,
Мүнгэн һайхан
богоһыетнай
Үри хүүгэдтнай өлөжэ
байг!
Алтан һайхан сэргыетнай
Агтын жолоо өлөжэ
байг,
Алтан һайхан
богоһыетнай
Аша үринөртнай өлөжэ
байг!
Тэбхэр һайхан
гуламтатнай
Тэгшэ һайхан бөдаржа
байг,
Утаатанхан гуламтатнай
Үргөлжэ бадаржа байг!

(Кружогой гөшүүдэй суглуулбариһаа).

ХИЛЭ ДӨӨРӨХИ ХУҺАН

Хилэ дөөрө хуһан
Хөлөхэ һөн гү хүндэ:
Хэнинь түрүүн ябаһаб,
Хэр түргөөр алхалнаб.
Өөрын халуун дайдаһаа
Өөлөд харинг газар руу
Ород хани нүхэдтөөө
Смог бушуу дабшаһыеш,
Олон дайсадые хюдаһыеш
Одоо хуһан гөршөлхөл,
«Зүүн зуг руу» гэжэ
Зөбүүн үгэнүүдтэй заалтые
Хилын сагаан хуһанда
Хэштэг дайсанай хадаһые
Буугайнгаа бата хүрзөөр
Булга сохижо унагаагаад,
Баруун тээшээ дабхиһанаа,
Балмад дайсаниие
мүрдэһэнөө,
Арюухан хуһанһаа
холодоһоноо,
Аюул уттажа ошоһоноо
Үбгэн буурал ветеран
Үргэһэн соогоо һаһанал
даа.
Хилын хуһан тинхэдэ
Хөлөхэдөл гээ һөн нигэжэ:
«Дайсадые бута сохёод.
Даагаа батаар һүүлдөөд,
Түрэл Буряадтаа бусаараи,
Түүнын үреэл дуулааран!..»

ЖАРГАЛОВА Сэсэгмаа,
10-дахи класс дүүргэгшэ.

НЮТАГАЙ ТААБАРИНУУД

Годирго дөөгүүр матарга,
Матарга дөөгүүр хатарга.
...(Гал, хөөргэ).

Шубуун бөшэ аад, далитай,
Сэсэг бөшэ аад, хөөтэй.
(Эрбөөхэй).

Ганса ёдон бөетэй,
Ганса ёлон нюдэтэй.
(Зүүн).

Ши энээгүүр ошо,
Би тэрээгүүр ошоһуу,
Бэлюутын газаа уулзахабди.
(Бэһэ бэһэлхэ).

Эжынгээ оёһон сондоёо
Мүнөөш болотор хараагүйб.
(Шөхөн).

Ганса үбгэн
Газаар доогуур агнаа.
(Загаһа губшаха).

Адхын шөнөөн бөетэй,
Баатар хүсэтэй,
Баян нэрэтэй.
(Балта).

Уусай-суусай ажалша
баатар,
Ууса нюргаараа
таһархай баатар.
(Шорроолзон).

Шаабар лонхын үргөөнөө
Шашат нөёи бултайба.
(Зумбараа).

(«Агдарганын» гөшүүд эдэнние нютагай зонһоо суглуулжа бөшөө).

ДАЙНАЙ ҮЕЫН ДУУНУУД

Оносотойхон номоёо
Оно дөөрөһөөнь татаабди.
Олоороо ерөнөн
гитлеровецүүдые
Оньһотойгоор дөраабди.

Хабатайхан номоёо
Хараа дөөрөһөөнь
татаабди.

Хархис муухай
гитлеровецүүдые
Хамха сохин дараабди.

Бата бөхи номоёо
Баатар зангаар
татаабди.

Баруун муухай
гитлеровецүүдые
Бута сохин дараабди.

Хадамал мүнгэн эмөөлөө
Хара хүлөгүүдтөө
тохобобди.
Халдажа ерөнөн фашистые
Хамха бута сохибобди.

Булад мүнгэн эмөөлөө
Боро хүлөгүүдтөө
тохобобди.
Булимтаран ерөнөн
дайсадые
Бута һамна сохибобди.

...НЮУРНУУД:

...ой, полковник.
...тагнуулшадай
...шина, залуу
...
...ментий, мо-
...
...ник, украин,
...рөнөн газар
...ой, немец хөлө
...
...атар, сапер.
...ердфебель.
...олай, украин,
...
...ин, сөрэгшэ.
...ой, сөрэгшэ.
...сөрэгшэ.
...
...ой, 1944 оной
...өөр Вучач го-
...ёнов голой
...стрелково
...ждан Хмель-
...по дивизиин
...ябууд хэг-
...доро болоно.
...ой старшина
...ридалга доро
...ынгаа урда
...ород. Жагсаа-
...ин политот-
...ой полковник
...сохо.
...Хундэтэ сэрэг-
...да шухала, ха-
...рилго табигда-
...ой туршада
...йданов голой
...сгодоһон не-
...усадхаха. Энэ
...ирюусалгатай,
...аанарай урда
...ршад ошоод,
...өгшье шөнэ
...шадаагүйбди.
...ндань хөдөн
...ерөөнөн бай-
...Куйданов го-
...ой миннэ по-
...ааа мөдөөнөт.
...ебеты!
...ой даабари
...ыыы!
...Панциревтай
...ой миннэ поли
...ергөөнөө.
...ергэтыг!
...ой немецүүдэй
...ой шашалдажа,
...ой урааланһан
...эигэхэ юм!
...ой хөдөө Геб-
...ерөөнөө гэжэ
...ой ёһотой. За-
...ой төөрөөнөн
...ой хөдөө, тэдэ-
...ой ха юм.
...ой хүнүүд тии-

ҮНЭТЭ ОЛЗО

(Нэгэ үйлэтэй пьесэ)

гэжэ болохо. (Ойро зуура хөөрөлдөөн замхана. Саана пулёмодой таршаганаха, ёхэ буунуудай хүнхинэхэ дуулдана, ракетэнүүдэй ниидэхэ ялалзана).

Жалсанов: (Һэмээхэнээр): Манайхин 10 минутын «адис» буулгажа байна ха юм.

Бурбело: Энэл «адисай» хоорондуур хөөр нүхэдная үрдихэ епотой.

Жалсанов: Ягаа удаан болоноб? Бүхэли час үнгэрһэн шэнги (часыгаа харана). Үшөө зургаан минута. Бурбело, ши юундэ мүнөө болотор сэрэгтэ абтаагүй байһан хумши?

Бурбело: Дайнай эхилхэдэ, наһамни хүсөөдүй байгаа. Тиигэд уданшьегүй манай һуудаг газарые немецүүд эзэмдээ. Би нэгэ басагатай байгааб, тэрэмни мүнөө хадамда...

Жалсанов: Бү шууя... Ерэбэ хэбэртэй. Смирнов — Балтиин матрос удаарха ёһогүй... Юу? Хадамда гэнэ гүш?

Бурбело: Мүнөө минии эндэ байхада, шархаталд табигдаһан нэгэ офицертэ гарахаяа байна гэнэ. Хэрбээ би мүнөө урагшатай операци хэлсээ һаа... Маруситайгаа уулзажашье болохоб. Угаа сэбэр басаган. Басаган бэшэ, жэмэс.

Жалсанов: Жэмэс хадаа хоохон байгаа ёһотой. Нүхэрөө хүлеэнгүй, хадамда гарахаа.

Бурбело: Бидэ миин нүхэсдэг байгаабди. Намайе хүлеэхэш гэжэ үгыень абаагүй һэнби.

Жалсанов: Дахин уулзаа һаа, үгыень абаха гүш? Тэзд тиимэ тогтуурилгүй юумэн дайнай дүүрэтэр хүлеэхэ гү?

Бурбело: Залуу хадаа хүнэй үгэдэ ороо бэшэ гү?

Жалсанов: Залуубди гээд бидэнэ хүлеэхэгүй һаа, бирахагүй зон гээшэ... Аалаар... ерэбэ хэбэртэй (Шагнаархана).

Смирнов: Хэрэг бүтээ. Ехэ урагшатай ябаабди. Гэмгүй ябаабди. (Сценэ дээрэ ойро зуура хоохон, абяа шэмээгүй болоно, сценын нүгөө талада хүнүүдэй носолдохо ебяан дуулдана).

Бурбело: Энэ шүдхэршни гансаараа үлөө. Нүгөөдэнь зугадаа. Автомадаа урдаһаамни залажа арайхан үрдеэгүй. Гурбан секунда хоинотоо һаамнай, Смирнов бидэ хоёрые хяргажархиха һэн. Энэнь фельдфебель ха юм. Харагты: тэрэ урдань хоёр нариихан зурлаа-лентыень. Манай хоёр үбэлые үнгэргэһэн немец байнал! Нүгөөдэнь гүйжэ арилаа. Гүйхэ абяан дуулдаад, өөрөө хөрагдангүй тонилоо. (Немец ябажа үгэнгүй шархаана, өөрынгөө хэлэн дээрэ түргэ түргэн дуугарна. Бурбело немецээр зандарна).

Жалсанов: Денис, энэшни юун гэнэб?

Бурбело: Маанарые хараана.

Жалсанов: Ши юун гэбэш?

Бурбело: Үшөө шанга дабһатайгаар харюусааб. Алаха аад, үрдеэгүйб гэнэ.

Жалсанов: Шухала мөдөөнэй хэрэггүй һаа, тоншожорхихо байгаа. Тэзд мөдөөн хэрэгтэй ха юм.

Смирнов: Тэрэ нүгөө бузарые орхижо болохогүй. Дохёё соносхохо.

Жалсанов: Энээнээ түргөөр лищук, Лупинос, ябаябди. Шиманский, Данилов Петров хоёртой эндээ үлэхэш, хэрбээ нүгөө эрьеһээ буудаа һаань, харюусахаш...

Шиманский: Даабари ойлгосотой!

Жалсанов: Бидэ удаан болохогүйбди. (Сценэ дээрэ ойро зуура хоохон, абяа шэмээгүй болоно, сценын нүгөө талада хүнүүдэй носолдохо ебяан дуулдана).

Бурбело: Энэ шүдхэршни гансаараа үлөө. Нүгөөдэнь зугадаа, Автомадаа урдаһаамни залажа арайхан үрдеэгүй. Гурбан секунда хоинотоо һаамнай, Смирнов бидэ хоёрые хяргажархиха һэн. Энэнь фельдфебель ха юм. Харагты: тэрэ урдань хоёр нариихан зурлаа-лентыень. Манай хоёр үбэлые үнгэргэһэн немец байнал! Нүгөөдэнь гүйжэ арилаа. Гүйхэ абяан дуулдаад, өөрөө хөрагдангүй тонилоо. (Немец ябажа үгэнгүй шархаана, өөрынгөө хэлэн дээрэ түргэ түргэн дуугарна. Бурбело немецээр зандарна).

Жалсанов: Тэрэл манда хэрэгтэй! Үнэтэ «олзын» гарта ороһон хойно бушуухан штабтаа хүргэе! (Жалсанов тагнуулшадаа жагсаалда зогсооно. Мартаненко бии болоно).

Полковник: Сэрэгшэд! Тагнуулшад! Шухала мэдээ асараат! Һайнта, хубүүдни! Жалсанов, Смирнов, Бурбело гурбаниие дайшалхы ордендо зууршалхабди. Бусадта баяр баясхалан хүргэнэбди! Һайнта даа, хубүүдни! (Жалсановай гарые барина).

Хамта: Советскэ Союзда алба хэнэбди!

(Хүшэгэ).

(Энэ пьёсые кружогой гөшүүд хамта зохёогоод, найруулан табиһан байна).

Илалта шэрээлсэһэн эжынэр

Тус темэдэ найруулга бэшэхыемнай түрэлхи хэлэнэй багша даабари үгэбэ. Энээниие дуулахатайгаа сасуу, һургуулиингаа хажууда һуудаг Долгоржаб хүгшэндэ ошобоб. «Данай үедэ хэнэн ажал тухайгаа хөөрэжэ үгыт даа», —гэһэмни: «Ном бэшэхэшни гү», —гэжэ энеэбхилээд, иигэжэ хөөрэбэл даа.

«Би тиихэдэ хоёр нарай үхибүүдтэеэ, хадам эхэтэеэ Саратай нютагта һуужа байгааб. Нүхэрни сэрэгтэ мордоһон байгаа. Дайнда гараагүй, зүүн тээ алба хэжэ байгаа.

Дайнай үедэ хэзгүй ажални гэжэ үгы һэн. Хашаагай һургааг зөөгөөб. Холоодхын түлеэ һургуулида, банида, правленидэ гурбан һамгад зөөдэг байгаабди. Тэдэмни хайнаг сарнуудтай һэн. Эдихэ, ууха юумэмнай тулюур байха. Намар түүнэн толгойгоо [тараанай хоолос—Б. Ц.] хэмээр эдижэ, арай шамай гэжэ саһа эреэгшэлүүлэгшэ һэмди. Тиигээд дахин толгойгоо түүжэ эхилхэш. Тэрэ тарялагаа аараһан болгоод, сайдаа зутараан хэжэ уугаад, хохюур модо отолжо, шэрэдэг һэмди. Гэмгүй ябажа байтараа, нэгэ удэр Янжима эжымнай шаргадаа даруулшан алдаһан юм. Булай эрид газараар ябадаг байгаабди. Эрээн гэжэ нэрэтэй газараар. Нэгэ багахан хонхор гараад, эрид уруудам руу ороходоо, тэрэ эзын сар гүйдэг байгаа. Буулгынгаа оохорһоо барилсаад, сарайнгаа дуриие тон богонихоноор бажуугаад, тэрээнтээ тулалдаһаар орожо, яба-арнь, шэргүүбшын оохор таһараад, шаргань ерэжэ, халта нюдөөд хүмэришэбэ. Янжима эзы ехэ саһа руу шэдүүлшоо һэн. Урид орошоод хүлеэжэ байһан Жигмид эзы Янжимадав гүйжэ ерээд, үргэжэ, бодхожо байхадаа: «Амиды гүш! Амиды гүш!»—гэһыень мартахагүйб. Шаргыень гурбуулаа бодхожо, түлеэень шэнээр тээжэ, шэргүүбшэдэнь Жигмид эзынгээ сарай дүрөөр оохор уяабди. Жигмид эзымнай сараа пулаадаараа хүтэлжэ, орой үдэшэ болоһон хойно ерэбэ.

Мүнөө хөөр эзынэрни наһа бараа гэлсэгшэ. Илалтын түлөө иигэжэл хүдөлһэн юумэлдиа...»

Долгоржаб хүгшэн иигэжэ хөөрөөд, удаан дуугай болошоо һэн. Долгоржаб хүгшэн мүнөө пенсидэ гаранхай.

ЦЫДЕНЖАПОВА Баярма,
5-дахи классай һурагша.

ФИТОХОН

НЮСЭГЭН ТҮЛГЭШЭ*

Эртэ урда сагта үбгэн һамган хоёр ажаһууба. Үбгэнинь юушье хэхэгүй, һамганинь ажалша бэрхэ. Һамганинь хэбтэжэ байһан үбгэнөө бодхоожо, буруугаа үһалжа ерэхыень эльгээбэ. Харгы дээрэнь түйсэтэй тоһо табижархиһан байгаа. Үбгэнинь буруугаа үһалаад, тоһо оложорхиһон, амаргүй олзотой хүн, хүхюутэй бусажа ерэбэ.

Тинхэдэнь һамганинь нигэжэ хэлэбэ:

— Хэбтэһэн хүн хөөли алдаха, ябаһан хүн яһа зууха. Үшөө саашаа ошоб, юугөөшье олохолши.

Хүгшэнэйнгөө нигэжэ хэлэхэдэ:

— Агнахамни. Дайр сагаан морниемни эмөөллэ, таргад шара нохойемни, харганайхан һомотой буусмни асара, эдихэ хүнэһыемни түхеэржэ үгэ, — гэжэ үбгэн зонхилбо. Тиигээд юумэсэ түхеэрөөд, агнахаяа ябаба.

Үбгэнэй ябажа ябатар, үнэгэнэй мүр байба. Тэрэ үнэгэнэйнгөө мүрые мушхэжэ ябаба, Тоэд тэрэ үнэгэниинь нүхэндэ орошоһон байгаа.

Үбгэн хубсаһала хуу тайлажа, эмөөлэйнгээ ганзагада уяба. Бүхы юумэсэ ганзагалаад, нүхэ руугаа ороходоо, умдөөрөө нүхөө таглаба. Үнэгэнэй гүйжэ гарахада, умдэниинь тархиндань углагдашаба. Нүхэн соохоо гажа буруу юумэной гүйжэ гарахада, морниниинь сошоод, жолоогоо таһалжа, хамаг юумэсэ абаад гүйжэ ябашаба.

Салдагаар үлэһэн үбгэжөөл яажаш ядахадаа, хаанай һолоомон соо ошожо хэбтэбэ. Хараад хэбтэхэдэнь, хаанай басаган барлагуудаараа алтан бэһэлигээ шэдэжэ наадаба. Тоэд тэрэ бэһэлиг дөөрэнь нэгэ үхэр сөөд шабааһалжархиба ха.

Тэрэ бэһэлиг хаанай басаганай аминай өөри байһан байгаа. Тиигэжэ бэһэлигээ үгы хэхэдээ, басаган ехээр үбдэшэбэ.

Барлагуудынь малаа эдеэлүүлхэ гээд, һолоомо асарха гөхэдэнь, һолоомон соонь нэгэ юумэн:

— Ээ-ээ... — гэбэ. Тэрэниие барлагууд харахадаа:

— Хэн гөөшэбши? — гэжэ һураба.

— Нюсэгэн түлгэшэ гөөшэб, — гэжэ үбгэжөөл хэлэбэ. Барлагууд хаандаа тэрээн тухай ошожо дуулгаба. Хааниинь тэрэниие хубсалуулаад, абаад ерэгты гэжэ захирлай. Барлагууд үбгэжөөлые асараа. Хаан тэрээндэ иигэжэ хэлэбэ:

— Миниин басаган алтан бэһэлигээ үгы хэжэрхёод, үбдэшөөд байна. Мүргэл юумэ хэжэ, басаганайм ами нана абарыт! Юун хэрэгтэй болохоб?

— Гахайн толгой хэрэгтэй, — гэжэ үбгэжөөл хэлээ. Тэрээндэ гахайн толгой асаржа үгэбэд. Гахайнгаа толгойе нэгэ хүндэ барюулаад, олоороо бэһэлиг бэдэрхэсэ ошобо. Тэрэ толгойгоороо энэшье, тэрэшье шабааһаа мүргүүлэн бэдэрнэ. Тоэд нэгэ шабааһан дороһоо бэһэлигынь гаража ерээ.

Хаан ехээр баярлажа:

— Юун хэрэгтэйб? — гэжэ асууба.

— Дайр сагаан морин, таргад шара нохой, харганайхан һомотой буу хэрэгтэй, — гэжэ үбгэн хэлэбэ.

Эриһэн юумыень үгөөд, үбгэнинь гэртэнь хүргэһэн байгаа.

— Хайшан гээд иигэжэ ерэбэш? — гэжэ һамганайнгаа нураха, үбгэниинь юумэсэ хуу хөөрэбэ. Барлагууд хаандаа тэрээн тухай ошожо дуулгаба. Хааниинь тэрэниие хубсалуулаад, абаад ерэгты гэжэ захирлай. Барлагууд үбгэжөөлые асараа. Хаан тэрээндэ иигэжэ хэлэбэ:

— Миниин басаган алтан бэһэлигээ үгы хэжэрхёод, үбдэшөөд байна. Мүргэл юумэ хэжэ, басаганайм ами нана абарыт! Юун хэрэгтэй болохоб?

— Гахайн толгой хэрэгтэй, — гэжэ үбгэжөөл хэлээ. Тэрээндэ гахайн толгой асаржа үгэбэд. Гахайнгаа толгойе нэгэ хүндэ барюулаад, олоороо бэһэлиг бэдэрхэсэ ошобо. Тэрэ толгойгоороо энэшье, тэрэшье шабааһаа мүргүүлэн бэдэрнэ. Тоэд нэгэ шабааһан дороһоо бэһэлигынь гаража ерээ.

Хаан ехээр баярлажа:

— Юун хэрэгтэйб? — гэжэ асууба.

— Дайр сагаан морин, таргад шара нохой, харганайхан һомотой буу хэрэгтэй, — гэжэ үбгэн хэлэбэ.

Эриһэн юумыень үгөөд, үбгэнинь гэртэнь хүргэһэн байгаа.

— Хайшан гээд иигэжэ ерэбэш? — гэжэ һамганайнгаа нураха, үбгэниинь юумэсэ хуу хөөрэбэ. Барлагууд хаандаа тэрээн тухай ошожо дуулгаба. Хааниинь тэрэниие хубсалуулаад, абаад ерэгты гэжэ захирлай. Барлагууд үбгэжөөлые асараа. Хаан тэрээндэ иигэжэ хэлэбэ:

— Миниин басаган алтан бэһэлигээ үгы хэжэрхёод, үбдэшөөд байна. Мүргэл юумэ хэжэ, басаганайм ами нана абарыт! Юун хэрэгтэй болохоб?

— Гахайн толгой хэрэгтэй, — гэжэ үбгэжөөл хэлээ. Тэрээндэ гахайн толгой асаржа үгэбэд. Гахайнгаа толгойе нэгэ хүндэ барюулаад, олоороо бэһэлиг бэдэрхэсэ ошобо. Тэрэ толгойгоороо энэшье, тэрэшье шабааһаа мүргүүлэн бэдэрнэ. Тоэд нэгэ шабааһан дороһоо бэһэлигынь гаража ерээ.

Хаан ехээр баярлажа:

— Юун хэрэгтэйб? — гэжэ асууба.

— Дайр сагаан морин, таргад шара нохой, харганайхан һомотой буу хэрэгтэй, — гэжэ үбгэжөөл хэлэбэ.

Эриһэн юумыень үгөөд, үбгэнинь гэртэнь хүргэһэн байгаа.

— Хайшан гээд иигэжэ ерэбэш? — гэжэ һамганайнгаа нураха, үбгэниинь юумэсэ хуу хөөрэбэ. Барлагууд хаандаа тэрээн тухай ошожо дуулгаба. Хааниинь тэрэниие барлагууд харахадаа:

— Хэн гөөшэбши? — гэжэ һураба.

— Нюсэгэн түлгэшэ гөөшэб, — гэжэ үбгэжөөл хэлэбэ. Барлагууд хаандаа тэрээн тухай ошожо дуулгаба. Хааниинь тэрэниие хубсалуулаад, абаад ерэгты гэжэ захирлай. Барлагууд үбгэжөөлые асараа. Хаан тэрээндэ иигэжэ хэлэбэ:

— Миниин басаган алтан бэһэлигээ үгы хэжэрхёод, үбдэшөөд байна. Мүргэл юумэ хэжэ, басаганайм ами нана абарыт! Юун хэрэгтэй болохоб?

— Гахайн толгой хэрэгтэй, — гэжэ үбгэжөөл хэлээ. Тэрээндэ гахайн толгой асаржа үгэбэд. Гахайнгаа толгойе нэгэ хүндэ барюулаад, олоороо бэһэлиг бэдэрхэсэ ошобо. Тэрэ толгойгоороо энэшье, тэрэшье шабааһаа мүргүүлэн бэдэрнэ. Тоэд нэгэ шабааһан дороһоо бэһэлигынь гаража ерээ.

Хаан ехээр баярлажа:

— Юун хэрэгтэйб? — гэжэ асууба.

— Дайр сагаан морин, таргад шара нохой, харганайхан һомотой буу хэрэгтэй, — гэжэ үбгэжөөл хэлэбэ.

Эриһэн юумыень үгөөд, үбгэнинь гэртэнь хүргэһэн байгаа.

— Хайшан гээд иигэжэ ерэбэш? — гэжэ һамганайнгаа нураха, үбгэниинь юумэсэ хуу хөөрэбэ. Барлагууд хаандаа тэрээн тухай ошожо дуулгаба. Хааниинь тэрэниие барлагууд харахадаа:

— Хэн гөөшэбши? — гэжэ һураба.

— Нюсэгэн түлгэшэ гөөшэб, — гэжэ үбгэжөөл хэл

Милитарис Японой бута сохигдоһоор 40 жэлэй ойдо

ВЕТЕРАНУУД ЖАГСААЛДАА

Хүршэтэнэймнай үүдэндэ ялагар түмэр дээрэ һиилэн бэшэһэн хоёр тэмдэглэл байдаг. **«Эндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран ажаһуудаг»** гэжэ тэндэнь уншадагбди. Нимэ хоёр тэмдэглэлтэй танилсаһан хүн бүхэн энэ гэртэ хоёр ветеран ажаһуудаг юм ха гэжэ абаһаар тааха зэргэтэй.

Эдэ тэмдэглэлнүүд тэрэ гэрэй үүдэн дээрэ Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойн урда тээхэнэ бии болоодхёо һэн. Никита Алексеевич, Нина Васильевна Поплевинтэн хоюулаа дайнай ветеранууд гэжэ зарим хүршэнэрынь мэдээгүйшье байгаа һэн. Хараха янзада, хоюулаа хүнгэн сарюунууд юм. Ажабайдалай болон бэеынгээ элүүр энхээр гомдожо, муудажа байһыень би, юрэдөө, һанагшагүйб. Ехэ ехэ һайндэрнүүдээр орден, медальнуудаа яларуулһаар, гудамжада гарахыньшье харахагүйш. Тухайлхада, ажалһаа сүлөө саггаа дачадаа ошоже хүдэлмэрилдэг, хэзээдэшье сүлөөгүйшэг ябадаг хоёр агша даа.

Тезд үнэн дээрээ Поплевинтэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хоюулан хабаадаһан юм. Тэрэ хоёр Эсэгэ оронойнгоо зүүн зүгэй хилые японы самурайнуудһаа хамгаалалсаа.

Дайнда тэдэнэр хамта мордоо бэшэ юм. Кабанскын районой Степной Дворец гэжэ һууринда түрэһэн Никита Поплевин 1938 ондо сэрэгэй албанда татагдаһан байна. Гурбан жэлэй уялгата алба гараһанай удаа Хабаровскын артиллерийскэ училищида ороо. Японтой дайнай эхилхэдэ, артиллерийскэ взводой командирай тушаалда ябаа һэн. Алас-Дурнын Улаан туста 2-дохи арминн артиллериин 388-дахи полкын бүридэлдэ дайсантай тулалдаһан намтартай Н. А. Поплевин артиллериин галые дайсан тээшэ залан сэхээр шэглүүлжэ, японтоной тинмэ табан точкые үгы хэһэнэйнгээ түлөө «Дайшалхы габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан байха.

Япон милитаристнуудай хяа бута сохигдожо, илалтын туйлагдаһан хойно Никита Алексеевич Совет Армида майор зэргэтэй болоод, пенсидэ гаратараа алба хэжэ гараһан байна.

Саашань тэрэнэй наһанай нүхэр Н. В. Поплевина тухай дурдая. 20 наһатай Нина Соловьева гэжэ басагахан 142-дохи автосанротодо санитар-сестрагаар хүдэлжэ ябатараа, Никита Поплевинтэй нэгэтэ үдэшэ танца дээрэ танилсаһан байна. Даншье залуу бэшэ, ажабайдалай амта таниад ябаһан долоо аха Никитые Нина басагахан сохэтэ хүндэлжэ, үнэн зүрхэнһөө дурлаһан юм. Иногдуран мүндэлбэл, хэнһээшье юушье асуудаггүй, хуулитал жама ёһоороо эрьедэг гээшэ бээ. Никита Нина хоёр арминн штабай начальнигта орожо, гэрлэхэ тухай зүбшэл һураһан юм. Тиигэжэ 1945 оной февраль һарада тэрэ хоёр гэрлэһэн тухай үнэмшэлгэ абаһан байна.

Тиигэбэшье дайн гээшэ дайн лэ ха юм даа. 1945 оной август һарын 10-да Нина нүүдэл полевой госпитальдо дуудагдажа, шархатаһан сэрэгшэдтэ туһаламжа үзүүлхэ уялгатай болоо һэн.

Комсомолка Нина Соловьева Улаан Хэрэһэнэй болон Улаан Хахад һарын курса үйлэдбэриһөө таһарангүй жолоошодой курса дүүргэһэн байгаа. Тиимэһээ автосанротодо тудаһан байгаа бшуу. Тэрэнһээ гадна, сэбэрхэнээр бэшэдэг Нина басаган штабта ходо уригдажа, бэшэгшын үүргэ дүүргэдэг һэн.

— Амарай областинн нэгэ городто байһанаа, эндэхи Тамбовко хото хүрэжэ, тэндэһээ фронт тээшэ ябуулагдаабди. Отделениймнай командир Сергей Вишневскийн «гурбан машинатайб, гурбан медсестратайб» гэжэ хэлэжэ байһашие мартагшагүйб, — гэжэ Нина Васильевна хөөрэбэ.— Нэгэтэ намда шархатаһан бүлэг сэрэгшэдтэй хамта Амарай нүгөө эрье гараха тухай даабари үгтэбэ. Яахэбши. Дайшалхы даабари дүүргэгдэхэл ёһотой. Тэдэнээ ямаршьегүй нүгөө эрьедэнь гаргаад, бусажа ерэхэдэмни, басагадни — Анна Мария хоёр: «Шимнай амиды гээшэ гүш? Пост дээрэшни алдалан унаагта оолоо бэлэй!» гэлдэжэ, намайгаа хаража баярлаһандаа, бархиралдаа һэн.

Эдэ хоёр дайшалхы нүхэд, эдэ хоёр ветеран хоюулаа «Илалтын 40 жэл» гэһэн медаляар, Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай II шатын орденуудаар шагнагданхай.

Поплевинтэнэй хоёр хүбүүд хоюулан дээдэ һургуули дүүргэнхэй. Бага хүбүүн Викторынь гэрэтэхнэйнгээ замаар ябанхай, сэрэгэй дээдэ һургуулида багшалдаг, майор болонхой.

Амарай областинн хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэһэн Нина Соловьева бага балшар наһаанһаа хойшо багша болохо хүсэлтэй ябаһан юм. Тиигэ дайнһаа болоко, зориһондоо хүрэжэ шадаагүй бшуу. Дайн дажар гээшэ олохон хүнэй наигин хүсэлые һандааба һалгабаньe, иногдуран дурые дилэжэ шадаагүй даа. Шадаханьегүй. Дайнай үедэ мүндэлһэн дуран хэлэшэгүй хүшэр шалгалта гараһан ха юм. Тиимэһээ тэрэ үнэн сэхэ, үнэтэй сэнтэй, хүндэтэй, хайратайшье гээшэ ха. Поплевинтэнэй дайшалхы хани нүхэсэл, иногдураниинь Агуу Илалтын 40 жэлэй ойтой сасуул! Ветерануудаа зүрхэ сэдьхэлээрээ хүгшэрдэггүй.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. В. болон Н. А. Поплевинтэн.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

ГАБШАГАЙШУУЛДА ЗОРЮУЛАГДАНА

Стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ үглөөдэр Улаан-Удын авиационно заводой түүхын музей соо нээгдэхэнь. Завод дотор социалис мурысөөнэй хүргэлтэ, түрүүшын стахановецууд болон коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн тухай тэрэ хөөрэхэ.

Выставкэдэ табигдаха материалнуудые суглуулха талаар музейн директор О. П. Кобылкин, музейн хүдэлмэрилэгшэд И. И. Дунаева, Л. Давыдов ехэ хүдэлмэри хээ. Элдэб үеын стахановецууд— ажалай түрүүшүүлтэй уулзажа, тэдэнэй дурсалгануудые бэшэжэ абаад, фото-зурагууд болон бусад документнүүдые суглуулһан байна.

П. Звягинцев, С. Беляев, мүн А. Моисеенкын комсомол-залуушуулай бригада — эдэл даа, ажалай түрүүшын габшагайшуулай нэрэнүүд. Хүдэлмэридөө шэнээр хандалгын эхи табиһан Г. А. Кандыба, Н. П. Хлебодарова, А. А. Шапошникова, П. С. Кутуров, А. Н. Горонович гэгшэдэй бригадануудаа завод дотороо түрүүлэн коммунис ажалай бригадануудай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн түүхэтэй.

Выставкэдэ мүнөө үеын стахановецууд тухай хөөрэһэн материалнууд суглуулагдаа. Эдэнэр республика дотороо мэдээжэ болоһон хүнүүд юм. Жэшээлхэдэ, токарь В. Е. Анпилогов, фрезеровщигууд И. Перевозников, Т. И. Федоров, комсомол-залуушуулай бригадын бригадир Н. С. Кириков... Эдэнэй бүтээсэ ехэтэй, габшагай ажалаар завод алдар солотой болонхой.

Г. ЕЛИСЕЕВА,
манай штатнабэшэ корр.

«БАМ-ай АЛТАН НАМАР»

Литвагай ССР-эй фотоискусствын бүлгэмэй салон соо «БАМ-ай алтан намар» гэһэн выставкэ нээгдэбэ. Тэрэниие Москвагай фотограф Г. Копосов, Вильнюсэй В. Корешков, очеркист О. Оганесян гэгшэд бэлдэһэн байна. БАМ-ай барилгашадай ажалай баатаршалгые мүнхэлһэн, үнгэтэ ба хара-сагаан 100 фото-зураг тус выставкэдэ табигдаа.

Москвада, Залуушуулай ба студентнэрэй бүхэдэлхэйн XII фестивалиин делегадуудта харуулагдаад, дурсагдаһан выставкэ Вильнюс асарагдаа юм. Фото-зурагууд удхынгаа талаар хубаарилагдажа, бүлэгүүд болгогдонхой.

Хотын зон, олон тоото ааншалагшад выставкэтэй һонирхон танилсана.

И. ДОБРОВОЛЬСКАЙТЕ.

Вильнюс хото.

СЕНТЯБРИИН 6-да, Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай байшан соо П. Маляревскийн «Бухэнтэйхэн морин», Ю. Дунскийн, В. Фридэй, А. Миттын «Носыш, минии одон» гэһэн зүжэгүүдээр эдир харагшадай Эрхүүгэй театрайхид гастролёо эхилхэнь.

Айлшаднай үрэн ехэ репертуартай. Аха классуудай һурагшадта, мүн ехэшүүлдэ зорюулагдаһан зүжэгүүдһээнь А. Вампиловай «Июнь һарада болоһон хахасалга», М. Рощиной «Валентин ба Валентина», В. Шекспирэй «Зунай һунийн зүүдэч», Ж. Мольерэй «Тартюф», В. Кондратьевай «Сашка», аха дүү Стругацкинуудай «Бүүбэй» гэһэн зүжэгүүдые нэрлэлтэй. Тэдэнние режиссернууд В. Кокорин, Б. Преображенский, С. Казимировский, В. Симановский гэгшэд һонирхолтойгоор, удха түгэлдэрөөр найруулхые оролдоо.

Дундуур классуудай һурагшадта М. Твенэй «Том Сойерэй ушаралта ябадалнууд», В. Губаревай, А. Успенскийн «Һарюу гэрэлэй шэдиг», Л. Росебын «Заахан хүн ерэхэ», Е. Шварцын «Хоёр клён» гэһэн зүжэгүүд, эгээл бишыхан харагшадта П. Маляревскийн «Бухэнтэйхэн морин», А. Толстойн «Буратинын ушаралта ябадалнууд» гэһэн зүжэг-онтохонууд дурадхагдаха байна.

РСФСР-эй габьяата артист В. Елисеев, В. Филимонов, О. Мокшанов, О. Тарновская, В, Михайлов түрүүтэй театрай эрхим бэрхэ артистнар дурсагдаһан зүжэгүүдтэ наадаха юм.

Б. ДОРЖИЕВА.

ЭРХҮҮГЭЙХИД АЙЛШАЛХАНЬ

ЗАЛУУШУУЛ ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Совет киногой үдэрые «Дружба» кинотеатрай коллектив һайнаар тэмдэглэбэ. Энэ үдэртэ зорюулагдаһан, «Медный ангел» «Груз без маркировки» гэһэн кинофильмнүүд харуулагдаһан байна.

Тиихэдэ милитарис Японийн бута сохиһон үдэрһөө хойшо 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан, «Милитарис Японийн бута сохилго», «Үнгэрһэн дайнай суурьян» гэһэн баримтата фильмүүд харуулагдана.

Мүн ойн баярай энэ үдэртэ зорюулагдаһан, уулзалгануд үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагша, урда тээнь Халхын голой байлдааануудта хабаадажа, Ленинэй орденсор шагнагдаһан Александр Митрофанович Хохловтой уулзалга болоо. Залуушуулай бүхэдэлхэйн XII фестивальда хабаадаһан, ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь Владимир Мельниковтэй болоһон уулзалга ехэ һонёор үнгэрбэ. Суглараһан залуушуулай олон тоото асуудалнуудта тодорхой хариунууд үгтэбэн байгаа. Мүнөө үедэ улаасхоорондын байдалай шахардуу болоод байхада, далхэйн залуушуул дайе сарахаар эрид шидэнги байһанаа нэгэн дуугаар Москвада мэдүүлэ гэжэ В. Мельников хөөрөо. Тиигэбэ гадуу ажалай д гу, али студентнэр,тарьяшад гу, али һурагшад өөһэд өөһэдынгээ даажа байһан ажалда, һуралсалдаа харюусалгатай нарилаар хандажа, эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһанаа мэдүүлхэ уялгатай гэжэ тэрэ уряалаа.

С. БАЛДАНДОРЖИЕВА,
«Дружба» кинотеатрай методист.

КОНКУРС ҮНГЭРГ

Улааан-Удэ хотын соёлой болон амараалтын үдэрнүүдтэ хүн зоной анхаралаябуулганууд үнгэргэгдэдэг гээшэ. Энэшэ амараалтын үдэр, тус паркын методическа ВЛКСМ-эй Улаан-Удын горкомой түлөөлэгш конкурс эмхидхэбэ.

«Гитаратайгаар сэсэрлиг руу» («С гитарой нэрлэгдэһэн шэнэ конкурсдо зургаан хүн эстрада дээрэ суглараагшадта 15 дуу Тус конкурсын эмхидхэлэй комитедэй ёһоор, уянгата, аяншалагшадай, спортивн тематикатай дуунуудые тэдэнэр гүйсэдхэ

Эб найрамдалда, хани барисааанда, эн инаг дуранда зорюулагдаһан дуунууд кон тодорхойлно.

— Паркын методическа советдэй суг курсдомнай хабаадагшадай үсөөншэг бэ энэ конкурсдо бэлиг шадабарияа туршаха тоо олошоржо, заншалта болохо бээ гэһэ бии.— гэжэ ВЛКСМ-эй Улаан-Удын горком А. Жданов хөөрэнэ.— Юуб гэхэдэ, конкурш эд, мүн зүнай эстрада дээрэ суглараагшадлаһан, хараһаараа һанаа сэдьхэлээ

Болгариин поэт К. Донковой үгэ дээрэ тухай», «Үетэндөө хандалга», «Түрэлхидэ гэһэн дуунуудые гүйсэдхэгшэ Саян Д илаба. Монголой гүрэнэй университедтэ ев оёроо шүлэг бэшээд, тэдэнээ дуун бо шадабаритай. Улаан-Удын сэрэгэй гарнизо Игорь Соколов Олег Белоусов хоёр удаа раа. Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институ ард Имихенов гурбадахи һуури эзэлээ.

Г. Ш. ДАМБ

Арадай депутадуудай Хойто-Байгалай районно Советдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Георгий Шоёнович Дамбаев хүндөөр үбшэлжэ, 49 наһан дээрээ 1985 оной августын 28-да наһа бараба.

Г. Ш. Дамбаев Буряадай АССР-эй Түнхэнэй районой Жэмһэг тосхондо түрэһэн юм. 16 наһатайһаа ажэлайнгаа рамтарые эхилһэн. «Забайкалпес» үйлэдбэриин нэгэдэлэй Хүрбын леспромхозой хүдэлмэришэн, трактерист ябаһан, тиигээд комсомолой комитедэй секретаряар хүдэлһэн байна.

1960—1963 онуудта Улаан-Удын советско-партийна һургуулида һураа. Тэрэниие дүүргэһэнэй һүүлээр Хориин районой Хүрэ эльгээгдэнэ. рүүлэн от шээр, удаа шада совхо хүдэлмэрилэ

1978 онһо Захааминай ажахын уп нигаар, ара районно Со түрүүлэгшы шоор хүдэ онһоо наһа үдэр болоо райсоведэй рүүлэгшээр

Г. Ш. Д Хориин ба комуудай, горкомой т ведүүдэй д даһан бай үмэнэ шэн нэйнгаа түл Улаан Түр Үндэсэг» орд нуудаар. тэ АССР-эй Ве Президиумэй мотаар шаг Дамбаев даалгадаһан рюусалгатайг таа хүдэлжэ сэхэ хүнд анхаралтайг ажалша бэр

Коммунист вай арюун расхаал тэрэ рээнтэй суг нүүдэй зург дээ үлэхэл.

А. М. Беляков, А. А. Бедиов, В. Б. Сагшеев, Л. В. Потапов, Ф. В. Ходаковский, Н. И. Крючков, А. С. Берещиков, И. Д. Молитвин, В. А. Бедрров. С. Л. Гатапов, А. П. Романов, Б. А. Бессонов, В. И.

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

ЯДЕРНА ЗЭБСЭГ ДЭЛГЭРҮҮЛЭН ТАРААЛГЫЕ ЗОГСООХО

ЖЕНЕВЭ. Ядерна буу зэбсэг дэлгэрүүлэн тараалгые зогсоохо тухай договорой ямараар' бэелүүлэгдэжэ байһые хаража үзэхэ гурбадахи конференци Женевэдэхи Нацинуудай ордон соо нээгдэбэ. 15 жэлэй урда тээ хүсэндөө ороһон энэ договор ядерна буу зэбсэг бүтээн гаргалгые зогсоохо, ядерна дайнай аюулые һуларуулха, эб найрамдалые бэхижүүлхэ шухала нүхэсэл болонхон. Хабаадагшадайнгаа тоогоор энэ договор буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хязаарлаха талаар эгээл үргэн ехэ уласхоорондын хэлсээн болонхой. 130 гүрэн договорто гараа табинхай.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой тэрээндэ хабаадагшадта эльгээһэн амаршалгын конференциие нээлгэ дээрэ соносхон уншагдахадань, бултадаа ехэ анхаралтангаар шагнаһан байна. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые бүхы шэглэлнүүдээр хязаарлаха талаар эршэмтэй хүдэлмэри ябуулагдаһан байгаа гэжэ амаршалга дотор тэмдэглэгдэнэ.

ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр, МАГАТЭ-гэй генеральна директор Х. Бликс конференциндэ хабаадагшадта бэшэгүүдые эльгээбэ.

Ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хязаарлаха талаар элдэб хураалдааануудта, хөөрэлдөөнүүдтэ хүргэжэлтэ дэбжэлтэ туйлаһанай ашаар ядерна буу зэбсэг дэлгэрүүлэн тараахагүй тухай гол шухала асуудалнуудые конференциидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ.

Ядерна буу зэбсэгтэй болохые эрмэлэзжэ байһан зарим гүрэнүүдэй (Израиль, ЮАР, Пакистан) энэ договорто нинлэн хамжаагүй байһаниинь уласхоорондын олонхитын һанаае зобооно.

Конференциин хүдэлмэри дүрбэн недели соо үргэлжэлхэ. СССР-тэ атомай эльшэ хүсые хэрэглэхэ талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Петросьянц СССР-эй делегациие толгойлно.

АФГАНИСТАН-ПАКИСТАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ЖЕНЕВЭ. ООН-ой Генеральна секретариин түлөөлэгшэ Д. Кордовесэр залгуулагдаһан Афганистан-Пакистанай хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ шата Женевэдэхи Нацинуудай ордон соо эхилбэ. ДРА-гай гадаадын хэрэгүүдэй министр Ш. М. Дост—Афганистанай делегациие, Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Якуб Хан Пакистанай делегациие толгойлно.

Эб найрамдалда, хани барисааанда этигэдэг байгаа

ВАШИНГТОН. Мэн штадай Обери-Льюнстонэй аэропорт дээрэ болоһон уршаг түбэгтэ дайрагдаһан 13-тай американ һурагша Саманта Смидэй наһа бараһан тухай мэдээсэл бүхы дэлхэй дээрэ олон миллион хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлыень доһолгобо. Шаналал, гашуудалнуудороной бүхы ,заха булангуудһаа, хилын саанаһаа Самантын ажаһууһан Манчестер хотодо ерэнэ.

Бидэнэй хүн бүхэнэй ямар ехэ юумэ хэжэ шадаха байһые Саманта маанадта ойлгуулаа юм гэжэ тэрэнэй эхэ Джейн Смит хэлэбэ. Нэгэ нэгэндээ зүрюу харша ябуулга хэхэ гэһэн һанал бодолдо эбсэшэгүйгөөр хандадаг һэн. Хүн түрэлтэндэ амгалан байдал хангагдаха ёһотой гэжэ тэрэ этигэдэг байгаа.

Совет арадта гүнэгты сэдьхэлһээ баяр баясалан хүргэнэб, билэнэй шаналал гашуудалые хубаалдажа баһыень үндэрөөр сэгнэнэб гэжэ, Джейн Смит ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлээ.

ВЬЕТНАМАЙ ТҮҮХЫН ШЭНЭ ШАТА

ХАНОЙ. 40 жэлэй урда тээ вьетнам арадай хэһэн Августын революци ороной түүхэдэ шэнэ үе саг — бэээ даһан байдалай, эрхэ сүлөөгэй ба социализмин үе саг нээгээ һэн гэжэ КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Ле Зуан мэдүүлбэ. Тхайбинь провинцида Алтан Одоной орден барюулалгада зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, үнгэрһэн жэлнүүд ороной үзэгдөө дуулдаагүй хүрдэн түргэн хүргэлтөөр тэмдэглэгдэһэн байгаа гэжэ тэрэ заагаа. Компартиин алдарта туг доро жагсаһан Вьетнамай арад харинн хархис булимтарагшадые бута сохижо, Августын революциин туйлалтануудые хамгаалһан, бэхижүүлһэн байгаа. Социализм байгуулхын тула стратегическэ шухала удха шанартай түрүүшын амжалтануудые республика туйлаа.

Революционно, дайшалхы ба ажалай ёһо заншалнуудаараа алдаршаһан Тхайбинь провинциин хүн зон хамтын хэрэгтэ ехэ хубитараа оруулна гэжэ КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь тэмдэглэбэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүрдэн түргэнөөр хүгжөөхын түлөө хүдэлөөнэй манлайда Тхайбинь олон жэл соо түрүү һуурида дабшахадаа, орон дотороо эгээл ехээр байгаа тариха ургуулдаг байһаараа шалгарна.

Хүдөө ажахые саашадаа али бүхы талаарнь хүгжөөхэ, ашаг үрэ ехэтэй агропромышленна үндэһэ һуурги тогтоохо, социалис үйлэдбэриин харилсаае бэхижүүлхэ шухала гэжэ Ле Зуан мэдүүлээ. Экономико хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубилгалгада, ажалшадай һуудал байдалые һайжаруулгада һуларшагүй анхаралаа хандуулха ёһотой партийна организацинууд харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

ПЕКИН. Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Далянийне сүлөөлһөөр 40 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Совет Армийн баатар габьяата сэрэгшэдэй хүндэлэлдэ городой түбтэ бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ КПК-гай Даляньска городской комитедһээ, хотын арадай правительстваһаа, хитад-совет ханн барисаанай бүлгэмэй Даляньска отделенийэ веногууд табигдаба. Люйшунькоу (Порт-Артур) шадар, Цзиньсянь уездэй баатарай үхэлөөр уналаан Совет Армийн сэрэгшэдэй хүшөөнүүдэй дэргэдэ мүн лэ веногууд табигдаһан байгаа.

Япон булимтарагшадые илаһаар 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан симпозиум Пекиндэ үнгэргэгдэбэ. Энээндэ зорюулжа, Хитадай далайн сэрэгэй Хүсэнүүдэй политическэ академи статья бэлдэхэдээ, Япондо эсэргүү дайн байлдаанай үедэ Хитадта туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлһэн ороноудай дунда дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэн — Советскэ Союз элитэ ехэ һуури эзэлнэ гэжэ тэмдэглэнэ.

1938 онһоо 1940 он болотор Советскэ Союз 450 миллион долларой буу зэбсэгүүдые Хитадта урьһаламжа болгон үгэнэа байгаа гэжэ статья соо заагдана. 1937 оной октябрьһаа 1939 оной сентябрь болотор Советскэ Союз 980 гаран самолет, 80 гаран танк, 1300 буу зэбсэг Хитадта худалдаа һэн. Гэхэтэй хамта Хитадай офицернүүдые һурган бэлдэхын тула совет сэрэгэй 3600 мэргэжэлтэд Хитадта эльгээгдэһэн байгаа. Япон эзэрхэг түримхэйшүүлтэй байлдааануудта хабаадахын тула Советскэ Союз олон тоото һайн дуратан-летчигуудые мүн лэ эльгээгээ һэн. Япон булимтарагшадые һамна бута сохихын түлөө тэмсэлдэ 100 гаран совет летчик ами наһаяа алдаһан юм.

ПЕКИН. Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Япон булимтарагшадта эсэргүү, фашизмда эсэргүү дайнда илалта туйлаһаар 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Хубэй провинциин, Ухань хотын арадай правительствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд баатарай үхэлөөр уналаан Совет Армийн сэрэгшэдэй хүүрпүүд дээрэ веногуудые табиба.

БАБРАК КАРМАЛИИН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

КАБУЛ. НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Кармаль национальна телевидениин болон радиогоор үгэ хэлэбэ. Афганистандахи революционно хубилалтада бэрхэшээл түбэг ушаруулхые, тус оронние дундуур зуун жэлнүүдэй гэгдэнги ядуу байдалай үе сагта тэхэрюулэн бусаахые, арад зониниень дарлан мүлжэхые һэдэһэн уласхоорондын империализмын, нютагай хархис хүсэнүүдэй харата ябуулганууд Афганистанай хүтэлбэрилэгшэ эрид буруушааба. Апрелийн революци эрхэ сүлөө, хүгжэлтэ дэбжэлтэ тээшэ дабшахадань, Афганистанда шэнэ зам нээһэн байгаа гэжэ Б. Кармаль тэмдэглээ. Афганистанда ажаһуудаг арадуудай национальна ёһо заншалнуудые сахин хамгаалгын эрхэ байдалда ороной ажалшадай һуудал байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха гэзэнэ НДПА-гай ба ДРА-гай правительствын гол зорилго болоно.

Харинн оронуудһаа эльгээгдэһэн империализмын ба хархис хүсэнүүдэй хулһэншэдэй Афганистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Ш. М. Дост—Афганистанай делегациие, Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Якуб Хан Пакистанай делегациие толгойлно.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 54. Н-00523. Заказ № 200. Индекс 04

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арадай хинагша»— түрүү бэшэг. «Халуун хаһын амисхаал»— А. Коротаевагай репортаж. ТАСС-ай шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партийна ажабайдал: тоосоон ба һунгалта». «Шэнжэлэн үзэхэдэ...» — Т. Дересэй статья. «Анхарагты: түрүү дүй дүршэл». «Шанар һайжаруулха зорилгоор»— Н. Медведевэй статья. «КПСС-эй XXVII съездые угтуулан». Р. Будаевай «Табан һжэлые — болзорһоонь ть я.

Гурбадахи «Багшанарай лөөнүүд». «Д һон ехэ пед евай статья. хөолдуулһан шаа»— Г. Ш респонденци һаа»—ТАСС-й һээ.

Дүрбэдэхи «Милитарис Японийн илаһаар 40 ж хиһоор 40 ж шэгүүдэй ш нуурийн ур Мункоевой дуратай бай минагай стат холнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55— Мультфильмнүүдэй программа. 10.40 — Тембровэ баяануудай ансамблиин концерт. 11.05 — «Дни испытаний» — телевизионно баримтата фильм. 11.35— «Через Гоби и Хинган» —уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 13.00 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Наследники традиций» — телевизионно баримтата фильмүүд. 16.25 — «Прощайте, коза и велосипед» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан телевизионно уран һайханай фильм. 17.10 — Ород хэлэн.

Улаан-Удэ. 17.40 — Милитарис Японийн илаһаар 40 жэлэй ойдо. 18.00 —Стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ойдо. «Манай үеын стахановецууд». 18.50 — «Байгал».

Москва. 19.15 — һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ. СССР-эй гэгээрэлэй министр С. Г. Щербаков үгэ хэлэхэ.

Улаан-Удэ. 19.30 — Шэнэ һонин. (буряадаар).

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «Хани харилсаан» —телевизионно журнал. Стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ойдо. 20.35 — «Стахановай уг залгамжалагшад». Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов дамжуулгые хүтэлхэ. Концерт. 22.00— «Время». 22.35 — Кинопанорама. 00.05 — Хүндэ атлетикээр дэлхэйн чемпионат. Швециинээ дамжуулгадаа нөөдэр — рэ».

ХОЁРДОХИ Москва. гимнастика. 9 ловеком ста зионно барим — «Смятение» һайханай фил эй Гүрэнэй СССР-эй Мед академиин г дент, Трансп мэл органуудт ректор В. И рагшад уулза актерой театр Пушкинай зо ха. 12.45 — — «Проданн визионно уран 1-дэхи, 2-дох — «Уран шуу 16.00 — Лени шангай лаур жэ арадай оркестр наада арэй һуруулг шумят над онно барим — Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** тэ зорюулагдаһ нуудэй прогр **Москва.** 17.4 бэгын» шанда 18.25 — Вьетн тэнэй искусств дловск хотын мониин солис **Улаан-Удэ.** гэй багша» —

Редактор Ц. Б. ЦЫР